

ELSZÁMOLVA

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIYATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P. MEGYED-
ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLER. VASÁRNAP 24 FILLER

XVI. ÉVFOLYAM, 4. SZÁM.

Debrecen, 1939 január 5 csütörtök

ÁRA: 12 FILLER.

Egy millió OTI tag és akik hiányoznak belőle

Ternyei Sarudy Elemér írja legutóbbi cikkében, hogy az Országos Társadalombiztosító Intézet taglétszáma az 1938-as évben rekordmagasságot ért el, meghaladja a kilencszázat. Hozzáfüzi, hogy ehhez a számhoz a visszaesetolt Felvidék tagjait is hozzászámítva, az OTI tagok száma áthalad a millió vonalon.

Ugyanakkor Pest vármegye közgyűlésén szóváltották, hogy a társadalombiztosítás nagy szerzetéből még mindig hiányoznak az önálló kézműiparosok. A dolgozó rétegekre általában kiterjed a betegségi és öregségi biztosítás szociális gondoskodása, csak éppen az önálló iparosok, ez az értékes társadalmi réteg nem részesül sem betegségi elleni biztosításban, sem öregségi biztosításban.

Most, mikor a szociális szempontok döntő súllyal esnek a latba és minden téren szociális átalakulást hirdetnek, újra elő kell venni ezt a problémát, melynek helyes megoldása többszáz ezer kisember feje felől háritaná el a bizonytalanság sötét gondját.

Sajátságos helyzet, hogy amikor az iparos a munkásai után fizeti a biztosítási díjak felét, mikor jelentős áldozatot hoz, ugyanakkor a saját jövőndő sorsa felől a teljes bizonytalanságban van. Fájdalmas élmény látni a szegényházakban iparosokat, kik egész életüket szorgos munkában töltötték. Odajutottak, mert nem tudták a maguk jövőjét biztosítani.

A békeévek gazdasági stabilitásában meg volt arra a lehetőség, hogy minden szorgalmas iparos késő öregségére kis házat vásárolt, melyben és melynek szerény jövedelméből éldegélt, esetleg még kis szőlőt vagy kertet is szerzett magának, a mai időkben bizony vajmi keveseknek jut osztályrészül az iparosok közül, hogy tulajdonuknak mondhasanak ingatlanokat, melyeket munkájuk gyümölcséből szereztek. Először is a kézművesipar válságá sodorta el az ilyen lehetőségeket, másfelől a házvagyont adóztatása lehetetlenné teszi az iparos nyugdíj ilyen módon való biztosítását.

A kézművesiparosok bevonása a társadalombiztosítás körébe az egyedüli mód, hogy intézményes gondoskodás történjen a munkaképtelen és előregedő iparosokról. Különös állapot, hogy míg munkássorsban mint segéd dolgozik valaki az iparban, addig élvezzi a társadalombiztosítás előnyeit, ellenben, ha önállósítja magát, megszűnik tagja lenni az OTI-nak. A

Roosevelt amerikai elnök feltűnést keltő üzenete

„Viharjelek érkeznek az óceán tulsó oldaláról” — Az amerikai országok még a mai nemzedék életében találkozni fognak a rájuk váró végzettel

London, jan. 4. (MTL) Roosevelt elnök az Egyesült Államok törvényhozását megnyitó üzenetében hosszasan foglalkozott a nemzetközi helyzettel. Újból intőszózatra van szükség most, amikor a 76. törvényhozás megnyílik — mondotta. Viharjelek érkeznek hozzánk az óceán tulsó oldaláról. Sikertől elhárítani a fenyegető háborút, amely lángba borította volna a világot, de a béke nincs biztosítva. Körülöttünk mindenféle hadüzenetnélküli katonai és gazdasági háboruk dúlnak, folyik a katonai és gazdasági fegyverkezés és új katonai és gazdasági támadások veszélye fenyeget. A külföldön tomboló viharok közvetlenül fenyegetik az amerikaiak számára nélkülözhetetlen három dolgot: a vallást, a demokráciát és a jóhiszeműséget. Eljöhét az idő, amikor az embereknek készen kell

lenni arra, hogy megvédjék nemcsak otthonaikat, de mindazt, amin egyházaik, kormányrendszereik és biztonsáruk alapul. Sem mi, sem más nemzetek nem engedhetik, hogy vallásunk és emberies érzelmünk ellenségei vegyenek bennünket körül. Továbbra is álljuk történelmi ajánlatunkat, hogy készek vagyunk tanácskozni más nemzetekkel a támadás meggátolása, a fegyverkezés verseny megszüntése és a kereskedelmi verseny újra felvétele ügyében. Egyetlen bekeszerető nemzet sem lehet biztonságban, amíg bármely más nemzet vonakodik a tanácskozóasztalnál elintézni sérelmeit. A szerződéses szentséget és a nemzetek közti jóhiszeműséget tiszteletben tartó demokrációk nem lehetnek közömbösek a jogsértésekkel szemben, bárhol történjenek azok. A háboru nem az egyetlen eszköz,

amellyel tiszteletet lehet szerezni az emberiség közvéleményének, legalább is kerülni kell minden olyan tényt vagy mulasztást, amely biztatná, segítené, vagy erősítené a támadót. Semlegességi törvény egyenlőtlen és méltánytalan hatást gyakorolhat, segítheti a támadót és megvonhatja a segítséget a védekezőktől.

Ezután kijelentette az elnök, hogy néhány hónap múlva külön üzenetet küld a törvényhozásnak megfelelő haderő kiépítésére vonatkozóan. Végül ezzel a kijelentéssel fejezte be üzenetét:

Régebben azt jósoltam, hogy az amerikai országok még a mai nemzedék életében találkozni fognak a rájuk váró végzettel. E jóslat beteljesedett. Sok adatott nekünk, de még többet várnak tőlünk.

Jaross Andor: „Másként kell értékelni a magyar embert, legyen az bármilyen rendű”

„Ha kell, nem keztyüs kézzel is hozzányulunk a kartellekhez”
A felvidéki miniszter érdekes kijelentései a zsidókérdésről, a földkérdésről és az árdiktaturáról

Rimaszombat, január 4. Jaross Andor miniszter szerdán résztvevő és nagy beszédet mondott a Felvidéki Egyesült Magyar Párt rimaszombati nagygyűlésén. Rámutatott arra, hogy a gömöri magyarság az elnyomatás húsz éve alatt példásan vette ki részét abból a küzdelemből, amelyet a felvidéki magyarság magyarságának megtartásáért vívott. Üdvözölte a vármegyét abból az alkalomból, hogy most — bár esonkán — ismét beleilleszkedik a magyar állam keretébe.

— A felvidéki magyarság húsz

éven át mindig azért dolgozott, minden idegszálával, gondolatával és eszelekedetével — ezt ma már őszintén beállhatjuk és odakiált-hatjuk akár Prága, akár Pozsony felé —, hogy a magyarságot felszabadítsa s hozzákapcsolja ahhoz az élő organizmushoz, amelyet a magyar állam jelent. Tisztában voltunk azzal, hogyha elvágjuk a húsz év alatt kialakult gazdasági organizmus erejét, olyan gazdasági feladatok fognak előttünk tornyosulni, amelyek tőlünk áldozatkészséget, kitarító munkát kívánnak meg. Ma tehát, amikor a

felszabadulás óta eltelt két hónap tapasztalatai alapján látjuk, hogy még nem rendeződtek át tökéletesen a gazdasági élet kérdései, a felvidéki magyarok feladata, hogy a nehézségeket mindenki megszürelje, mindenki a maga hatáskörében igyekezzék megtenni mindent abban a tekintetben, hogy testvéreink életfeltételei megjavuljanak. A felvidéki szellemről sokat szólnak mások, de mi magunk is. Ez a szellem nagyobb felelősségérzetet jelent, a társadalom felé, befelé. Ez hassa át ma a kormányzatot, az állam minden egyes ha-

megoldásnak azon az alapon kell kiindulni, hogy a munkavállalói időben való tagság folytatást nyerjen, ha az iparossegéd önállósítja magát, ha mesterre lesz. A mostani iparos korosztályról, a már mesteri korban levőkről pedig hasonlóan méltányos alapon más mó-

don történjen gondoskodás. Ezt követeli a szociális elv, melynek minden vonafon érvényesülnie kell. Ezt követeli az a szempont, hogy néhány száz ezer derék iparos ember nyugodtan hajthassa le fejét abban a tudatban, hogy be-

tegsége, rokkantsága, vagy öregkora esetére is megtalálja a legegyszerűbb megélhetési lehetőséget.

Örömmel halljuk, hogy egymillió az OTI tagok száma, de közöttük szeretnők látni az önálló iparosokat is.

— A vese-, hólyag-, prostata- és végbélbajok kezelésében, reggel 3-4 óráig egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz kiadós, híg székürítést és kielégítő anyagcserét eredményez, aminek következménye azután gyakran igen jóleső megkönnyebbülés szokott lenni. Kérdezze meg orvosát.

tóságát. Mi felvidékiek az elmúlt nehéz évek alatt megtanultuk ezt magunk között. Vajon lehetett volna-e fenntartani a magyar életet akkor, hogyha a szegény magyar ember nem tartott volna ki velünk, hogyha a magyar falvak egyszerű népe, a kisgazdák, a mezőgazdasági munkások, a kisiparosok és a városok ipari munkássága nem értette volna meg a szavunkat, ha nem tudtuk volna kéz a kézben együtt masirozni, akkor lehetséges lett volna-e a feltámasztás? Nem lett volna lehetséges.

— Éppen azért, be akarjuk vinni a magyar közfelfogásba, hogy másként kell értékelni a magyar embert, legyen az bármilyen rendű és rangú. Azoktól a felvidéki vezetőktől, akik a közélet fórumain dolgoznak két hónap óta, elvárjuk, hogy ennek a szelleunek áldozzanak s ennek érdekében tegyenek meg minden lépést.

— Feladatunk most az, hogy a közszükségleti cikkek árát leszállítsuk arra a mértékre, amelyet a föld népe meg tud fizetni. A magyar kormányban megvan ehhez a teljes megértés, az árkormánybiztos máris igen sok cikknel ért el áresőkkenést. Ha kell, nem keztyűs kézzel is hozzájárulunk a kártelkekhez és meg fogjuk teremteni az egészséges keresztény közgazdasági élet feltételeit, amelyek azután már lehetetlenné teszik, hogy akadon néhány hatalmas úr, aki bányászmeccet, rasyarákat foglaljon össze konszernjébe, és ezen keresztül diktálja az árakat.

— Lehetséges állapot az is, hogy az ország lakosságának 6 százaléka kitevő zsidók 60 százaléka foglalkozik el a magyar sajtó frontján. Amikor erről beszélek, akkor én nyíltan is foglalkozni kívánok a zsidó problémával. Mi hisz éven át bőséges tapasztalatokat szereztünk abban az irányban, hogy kiket tekinthetünk zsidóknak és kiket — akik bár zsidósárgázásuknak — magyaroknak. Igazságos akárook lenni minden vonalon, azt mondom, azokat a testvéreket, akik zsidófiának ugyan, de velünk jó és balsorsban osztottak, akik tehát nem menekültek el a mi látszólag süllyedő bárkánkról, kitartottak velünk, azokat én továbbra is testvéreinknek akarom tekinteni, de nem vagyok hajlandó általánosítani. Nem vagyok hajlandó a zsidóságot felmenteni azért, mert akadt néhány derék zsidó. A zsidó problémát a magyar állam keretében meg kell oldani.

— Lehetséges kell tenni azt is, hogy a magyar föld jórésze olyan emberek kezébe kerüljön, akik adott esetben nyugodt szívvel veszik a vándorbotot, mert mindennél megtalálják a hazát. Azt akarjuk, hogy a magyar föld kizárólag olyan emberek kezén legyen, akik ezért a földért élnek és halnak.

— A földkérdésről beszélve néhány szót kívánok szólni a speciális felvidéki földkérdésről. A Felvidék visszaesatolásával kapcsolatban önként adódik az a nemzeti parancs, amelyet programként hirdettünk: az ellenünk alkalmazott csehszlovák elnemzetlenítő földreformot korrigálni kell és a maradék birtokokat és telepek földjét oda kell adni a magyar parasztság kezébe. Amíg politikailag teljes mértékben hívei vagyunk annak, hogy a szlovákság és ma-

gyarság a Kárpát medencéjében barátságban tudjon egymás mellett élni, addig nem vagyunk hajlandók egyetlen talpalatnyi földet semmiféle politikai aspirációk, vagy aknamunka alapján sem másoknak átengedni. (Nem, nem, soha! — visszhangzik a terebben.) Jaross Andor beszéde végén rámutatott arra, hogy a magyarság helyzete egy vonalon nagyon

könnyű: a magyar művelődés vonalán. A magyar állam minden szerve a legnagyobb mértékben rendelkezésére áll ezen a téren a magyarságnak. Magyar tanítók és tanárok olyan szellemben fogják nevelni a magyar fiatalságot, amely méltó a magyarság történelmi hagyományaihoz. Nekünk olyan embertípus kell, akiben a közösségi érzés tökéletesen kifejlődött.

A miniszter beszédét igen gyakran szakította félbe taps és éljenzés és beszéde végén hosszantartó ünneplésben részesítették.

Utána Szentiványi József képviselő beszélt. Hangoztatta, hogy a Felvidék magyarsága egy emberként áll Jaross Andor politikája mögött.

Olaszellenes tüntetések Tuniszban a katonai diszszemle után

A rendőrség nem lépett közbe és senkit le nem tartóztatott

Róma, január 4. A Stefani Iroda tuniszi jelentése szerint szerdán este a Daladier előtt lefolyt katonai diszszemle után olaszellenes tüntetések voltak. A Duce és Ciano grófot szidalmazó szavak kíséretében az Unione olasz újság és olasz könyvkereskedés ablaküveleit beverték.

A tüntetők két óra hosszáig folytathatták eszékeményeiket anélkül, hogy a rendőrség bárkit is letartóztatott volna.

A Rue D'Italia utcában Volpi-celli olasz szabó üzletét megtámadták. Az ablakokat betörték és egy ott kiállított olasz zászlót elvittek, majd elégették. A rendőrség itt sem avatkozott be.

Róma, január 4. Daladier miniszterelnök földközvetleni útját az olasz sajtó élénk figyelemmel kíséri. Különösen nagyjelentőséget tulajdonítanak a tuniszi nacionalista arabok franciellenes tüntetéseinek.

Daladier a sivatag Maginot vonaláról

Páris, január 4. Daladier miniszterelnök még kedden este a Majestic-szállóban megtartott bankett után elutazott Tuniszból, hogy megtekintse a déltuniszi erődítményeket. Ezek az erődítmények közvetlenül a tripoliszi határ mentén létesültek és a sivatag Maginot-vonalának nevezték el azokat. A szerdai nap folyamán Daladier miniszterelnök több más erődítményt is megcsenlél. Estére visszatér Tuniszba. A miniszterelnök esütörtökön este száll ismét Bizerta hadikikötőjében a „Poch” páncélos cirkáló fedélzetére, hogy folytassa útját Algir felé.

Gabes, január 4. Daladier helyi idő szerint 8 óra 15 percekor Gabesbe érkezett. Gabes Tunisz alatt fekszik, mintegy 180 kilométerre a tripoliszi olasz határtól.

Daladier miniszterelnök Aintuniban a csapatsemle után köszönetet mondott a francia és külföldi újságíróknak, akik útján elkísérték. Csak azt kérem Önöktől — mondotta —, ne térjenek el az igazságtól. A népesség ragaszkodása Franciaországhoz felemelő benyomást tett rám.

A miniszterelnök este egy negyed 9 órákor tért vissza a kivilágított Gabesbe.

A tör-konfliktus

Milánó, jan. 4. Az afrikai kérdések miatt amugy is feszült olasz-francia viszony még inkább elmérgesedett Daladier mostani körutazásának egyik epizódja miatt, amely alkalmasint „a törkonfliktus” néven vonul be a történelembe.

Az olasz lapok egyrésze szerdán felháborodva számol be arról, hogy Daladier, amikor Korzikában disztört nyújtottak át neki ajándékként, a tört kihuzta tok-

jából és fenyegetően Olaszország irányába mutatott vele.

A Regime Fascista nyomatókosan megállapítja, hogy ez a gesztus még fenyegetőbbé tette az olasz-francia feszültséget. Más lapok gunyosan emlékeznek meg az esetről. A Corriere della Sera például azt a megjegyzést teszi, hogy az olaszokra Daladier gesztusa nem

tett másféle benyomást, mint hogyha a francia miniszterelnök békés borotvakésével hadonázott volna.

A felhivatalos Popolo d'Italia egyelőre arra szorítkozik, hogy angol sajtóhangokat közöl, amelyek szintén Daladier „szokatlan gesztusáról” beszélnek.

Kormányválság Japánban a kínai háború és a belső elégedetlenség miatt

Tokió, jan. 4. A Domei-iroda jelentése szerint a Konoje-kormány lemondott. A lemondásról szóló döntést a császár elé terjesztették.

Konoje herceg miniszterelnök tokiói jelentés szerint 11 óra 45 percekor jelentette be, hogy a császárnak 11 órákor benyújtotta az egész kormány lemondását. Előzőleg tíz órákor a kormány valamennyi tagja a császári palotába ment az új év alkalmából szokásos ünnepségre. Ezután a kormány tagjai minisztertanácsot tartottak és ezen határozták el a lemondást.

A Konoje-kormány lemondását egy napig tartó előkészítő megbeszéléseken határozták el. Konoje herceg tárgyalta a császár környezetének tagjaival, Hiranuma báróval, az államtanács elnökével és minisztereivel, akik valamennyien helyeselték a kormány lemondását.

Konoje herceg lemondásának okairól a következőket mondotta: — A kínai viszály lassankint mind komolyabb méreteket öltött és ennek következtében a belpolitikai és külpolitikai helyzet egyre bonyolultabb lett. Gyakran féltem attól, hogy képességeim nem lesznek elegendők a mai helyzetben, de az idő komolysága mindaddig nem engedte meg a kormányváltást.

— A kínai viszály most új szakba lépett és a kormánynak minden erőt egyesíteni kell a keletázsiai új rend és tartós béke fenntartása érdekében. Meg vagyok győződve arról, hogy sürgősen szükség van

a nép bizalmának fokozására s ez úgy lehetséges, ha új kormány szabja meg az ezután követendő politikai irányvonalat. A kormány a kínai viszályban már megállapította alapvető és megrendíthetetlen politikáját, amelyet a császár is helyesel.

— Mintán én magamra vállaltam a súlyos felelősséget, szegyelem magam, hogy képességeim nem elegendők ahhoz, hogy teljesítem feladataimat. Kormányom visszalépésének ez az oka.

Konoje herceg és kormányának lemondása nem jött váratlanul, az ok pedig az a széleskörű elégedetlenség, amely egyre nyilvánvalóbban jelentkezett a nép minden rétegében a nemzeti újjászervezés programja ellen.

Tokió, jan. 4. A császár Hiranuma bárót bizta meg a kormány megalakításával.

Erélyes amerikai jegyzék Japánhoz

Tokió, jan. 4. Ma tették közzé a december 30-án átadott új amerikai jegyzéket. A nagyterjedelmű jegyzék igen erélyes fogalmazásban visszautasítja Japán távolkeleti különleges helyzetének elismerését. Megállapítja továbbá a jegyzék, hogy az Egyesült Államok hajlandók minden olyan japán előterjesztést megfontolás tárgyává tenni, amely a nyitott ajtó elvének felülvizsgálatára vonatkozik, feltéve, hogy ezek az előterjesztések az igazságos és józan ésszen alapulnak. Az Egyesült Államok ragaszkodik minden fennálló jogához és nem hajlandó jogába való bármilyen beavatkozáshoz hozzájárulást adni. Politikai körökben a jegyzék kemény hangja és annak a Konoje kormány lemondásakor való közététele meglepetést keltett.

Montague Berlinbe utazott

London, jan. 4. Montague, az Angol Bank kormányzója szerdán délután elhagyta Londont s Németországba utazott.

V i g s z i n h á z

A legizgalmasabb kémtörténet

14-es futár

Orezy bárónő híres regénye!

Főszereplők:
WILLIAM POWELL —
LUISE RAINER.

Bemutató ma!

Leesett a Hungária mozgó épületének üvegtetejéről, súlyos agyrázkódással szállították a klinikára

Súlyos szerencsétlenség történt tegnap délután a Hungária mozgó épületénél. Domokos János 36 éves bádgosmester, Rothermere uca 21. szám alatti lakos a moziépület üvegtetején dolgozott. A havas, jeges tetőn megcsuszott és olyan szerencsétlenül zuhant le három mé-

ter magasból, hogy súlyos agyrázkódást szenvedett, azonkívül az üvegszilánkok jobbkezeit is összevagdalták. A mentők az eszméletlen embert a sebészeti klinikára szállították, ahol kezelés alá vették.

Spanyol nemzetiek újabb előnyomulása

Barcelonában válságos a helyzet.

Lerida, január 4. A Havas Iroda különtudósítója jelenti: A legionáriusok és vegyes csapatok az éjszaka bevonultak Vastelbe. Az a hadtest, amely tegnap átkelt a Segre-folyón, bekerítette Artesát és most egyre szorosabbra vonja a gyűrűt a város körül.

Páris, január 4. A *Journal* barcelonai értesülése szerint a helyzet a katalán fővárosban ismét válságosra fordult. A sebesültek ezrével özönlének a városba. A szélsőséges irányzatú munkásszervezetek maguknak követelik a hatalmat és vádakat emelnek a kormány ellen.

Híre jár, hogy Negrin megbízta Portela Valladarest, hogy bizo-

nyos külhatalmak fővárosaiban tegyen bizalmas lépéseket és kérje fel a külhatalmakat, hogy fegyverszünet megkötése érdekében közvetítsenek.

Barcelona, jan. 4. A felkelők repülőgépei a délelőtti folyamán támadást intéztek Barcelona ellen. A bombázásoknak nem voltak áldozatai, de talált érte a Sthenvell nevű angol hajót. Az okozott kár esekély.

Délután 1 órakor tízenként nemzeti bombázógép, amelyet több vadászgép kísért, Tarragonát bombázta. A kikötő közelében levő városnegyedet, valamint a város felé tartó vonatokat támadták meg. Eddigi jelentések szerint az áldozatok száma igen nagy.

Nemes József ezredes átvette Munkács polgári közigazgatásának vezetését

Munkács, jan. 4. A belügyminiszter Munkács város polgári közigazgatásának vezetésével városi megyei biztostként Nemes József ezredest, volt városparancsnokot bízta meg.

Az új megye-biztost január 1-én a munkácsi városbáza dísztermében iktatták be új hivatalába ünneplés keretében. A város közönsége és tisztviselői kara nevében R. Vozáry Aladár, a város volt miniszteri biztosa, országgyűlési képviselő üdvözölte a felszabadult Munkács polgári közigazgatásának első vezetőjét, Nemes József ezredest, mint a város megyei biztosát, jelképesen átadva neki a város vezetését.

Nemes József ezredes, megyei biztos, megköszönve az üdvözlést, hangoztatta, hogy városvezető tevékenységében három elvet tart szem előtt és annak szolgálatát követeli a tisztviselőktől is. Ez a három elv: az Istenbe vetett keresztény hit, a felebaráti szeretet, továbbá a rend, pontosság és fegyelmeztség.

A lelkes hangulatban lefolyt beiktató ülés után a Felvidéki Egyesült Magyar Párt helyi csoportjának vezetősége, élén dr. Fried Sándorral, R. Vozáry Aladár országgyűlési képviselőt kereste fel és

üdvözölte, kérve, hogy a huszéves multban és a felszabadulás első heteiben megismert és végzett munkáját a város és Magyarország érdekében mlankadatlanul folytassa s hangoztatta, hogy ebben a munkában minden becsületet és önzetlenséggel magyar ember teljes mértékben támogatni fogja.

Magyar Fajvédő Front alakul

Budapest, jan. 4. Január 6-án, Vízkeresztkor bizalmas gyűlésre hívták össze a Vigadó egyik helyiségében azokat a politikusokat és szervezőket, akik már hosszabb idő óta résztvesznek az ideiglenesen úgynevezett magyar front kialakításának előkészítésében.

A Nemzeti Egység Pártjának egész sereg képviselője kapott meghívót erre az összejövetelre, amelyen résztvesznek mindazok, akik Imrédy Béla miniszterelnök elkülönítési szellemében megindult mozgalmat annak idején életre hívták.

A kiszivárgott hírek szerint nem a régi elnevezés, azaz Magyar Front néven folytatódna tovább a nagyarányú mozgalom, hanem egészen új keretek között, a vízkeresztli összejövetelen megállapítandó néven.

Beszélnek arról, hogy az új mozgalom neve Magyar Fajvédő Mozgalom, vagy Magyar Fajvédő Front volna, végleges elhatározások azonban a vonatkozásban még nincsenek.

300.000 pengő a kassai munkanélküliség megoldására

Kassa, január 4. *Borbíró Ferenc* főispán és *Tost László* polgármester minden lehetőt elkövet, hogy a kassai munkanélküliségen enyhítsen. A kormány már az első napokban 21.000 pengőt utalt ki a szükségmunkák megindítására és rövidesen még 300.000 pengőt fordítanak erre a célra. A szükségmunkákra előirányzott összegnek csak igen kis hányadát fordítják anyagbeszerzésre, míg az összeg legnagyobb része munkabérek formájában kerül kifizetésre. Ezen a héten már 350 szükségmunkást foglalkoztat a város. A városi munkaközvetítő hivatal megkezdte a munkakeresők összeírását is és ezidőszent már 3200 munkakereső szerepel a nyilvántartásban. Ez a szám nem nagyobb, mint az előző években volt s minthogy már kö-

zel 400 ember szükségmunkát végez, a kassai munkakeresők száma erősen apad. A város szükségmunkahívatait állít fel, ahol mindazok, akik dolgozni akarnak, munkát találhatnak.

Lankadatlanul dolgozik a Magyar a magyarért akció is, amelynek keretében a munkanélküliek és elszegényedett családok jutnak segítséghez kéthetenként kiosztott élelmiszerutalványok formájában.

A szellemi szükségmunkások összeírása során több mint 200 diploma vagy középiskolai érettségivel rendelkező munkakereső jelentkezett. Kassa városa megteszi az intézkedéseket, hogy a szellemi szükségmunkások is képesítésüknek megfelelő munkakörökbe juszanak.

A Kutjepov-rejtély mása

Mirkoviez tábornokot a GPU tette el láb alól.

Farsó, január 4. Mirkoviez volt cári tábornokot birtokán, amely közvetlenül a szovjetországi határ közelében fekszik, a múlt héten meggyilkolták, nyilván a GPU ügynökei.

A lefolytatott vizsgálat eredményéről a következő részleteket jelentik:

Mirkoviez tábornok holttestét dolgozószobájának közepén találták meg. Revolvergolyó ölte meg. A golyó valamivel a füle fölött hatolt fejébe. A revolver meglehetősen messzire feküdt a holttesttől s úgy látszik a gyilkos, vagy a gyilkosok azt a látszatot akarták kelteni, hogy öngyilkosság történt s a tábornok dobta oda a revolvert, amellyel öngyilkosságot követett volna el. Már az első rendőri nyomozás megállapította, hogy a revolver ravaszán nem volt ott a tábornok ujjának nyoma.

A tábornok irásztalának fiókja fel volt szakítva és az iratok összeírásra voltak dobálva. A szemlézet az első kihallgatás során elmondotta, hogy a tábornok az éjszaka folyamán látogatót kapott, akit a szemlézet tagjai nem ismertek. Ez az ismeretlen látogató csak azután hagyta el a házat, miután a lövés már eldőrdült.

Az egyik kocsis azt vallotta,

hogy látott egy férfit a határ felé szaladni. Néhány perc múlva azután a házból kiáltást hallott: «Gazdánk agyonlőtte magát!»

Megállapították, hogy a rejtélyes körülmények között meghalt tábornok barátja volt a Párisból titokzatos körülmények között elhurcolt Kutjepov tábornoknak. Gyakran mondogatta, hogy számos részletet tudna elmondani Kutjepov tábornok eltűnéséről. Mirkoviez tábornok nagy édeklődéssel figyelte a Skoblin-per párisi főtárgyalását, amelynek fővádlottja Skoblin tábornok felesége, Pleviezkaja, a GPU ügynöknője volt. Mirkoviez tábornok egy alkalommal megjegyezte, hogy a Skoblin-ügvről is szenzációs adatai vannak és elérkezik majd az idő, amikor leleplezheti a világ közvéleménye előtt a GPU igazi areulátát. Lehetőségesnek tartják, hogy Mirkoviez tábornokot különböző fenyegetésekkel kényszerítették, hogy a GPU elleni iratokat szolgáltatassa ki, azután az ismeretlen látogató meggyilkolta őt.

— Angliában a munkanélküliek száma december 12-én 1.831.332 volt, vagyis 165.965-tel több, mint egy évvel ezelőtt.

Hungária filmszínház

Az új vidám magyar vigjáték:

A leányvári boszorkány

Főszereplők:

CSORTOS, SZÖRÉNYI EVA, SZOMBATHELYI B., HÁMORY, VASZÁRY P., RÁTKAY M., BILICSI, Pethes stb.

Előadások : 5, 7, 9 órakor!

Hiradó!

Az Apollóban

MA :

1. ANNA MAY WONG főszereplésével

Sanghai leánya

és

A riói keselyű

2. izgalmas cowboy film.

Fősz.: WILLIAM BOYD.

Előadások : 5, 7, 9 órakor!

Megjelent a zsidójavaslat indokolása

Szerdán nyomtatásban megjelent a »Zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról« szóló törvényjavaslat indokolása. Az időelőtti egyes lapközleményekkel szemben az indokolás főbb pontjaiban a következő:

KI A ZSIDÓ?

Az I. §-nál, mely arról intézkedik, hogy az új törvény alkalmazása szempontjából kit kell zsidónak tekinteni, megállapítja a részletes indokolás, hogy egészen elenyésző kivételek: nem tekintve, kétségtelen, hogy az, aki az izraelita hitfelekezeti tagja, egyúttal a zsidó faji közösséghez is tartozik és természetesen az is, hogy az izraelita hitfelekezethez tartozás megszűnése nem eredményez változást a zsidó faji közösséghez tartozás tekintetében. A továbbiakban kifejti az indokolás, hogy ha a gyermeknek csak egyik szülője tartozik, vagy tartozott az izraelita hitfelekezethez, tehát a gyermek leszármazása folytán felzsidó, szintén zsidónak kell tekinteni, kivéve akkor, ha az ilyen leszármazott zsidó szülője már az 1938. évi január 1. napja előtt kötött házasságot olyan anyóval, aki a törvény szempontjából keresztény. Ebben az esetben a leszármazott nem kell a korlátozások szempontjából zsidónak tekinteni.

Ennek a rendelkezésnek indoka az, hogy az ilyen házasságból származottak leszármazásuk szerint csak félzsidók, a vallási viszonyukat szabályozó törvények szerint születésük óta keresztények s emellett abból a körülményből, hogy zsidó szülőjük már a házasságkötés előtt valamely keresztény felekezeti tagja lett, a zsidóságból való teljes kiválásuk következtethető.

KITÜNTETETT TÜZHARCOSOK ÉS 50 SZÁZALÉKOS HADIROKKANTÁK

A második szakasznál, amely a tüzharcosokra vonatkozó kedvezményezettséget állapítja meg, a következőket mondja részletes indokolás:

— A mentességek szempontjából a javaslat kiindulópontja az, hogy ezek csak a hadiszolgálatot teljesített személyekre vonatkozhatnak. Egyfelől a tüzharcosság igazolása körül tapasztalt visszaélések tekintetében, másfelől azért, mert a kedvezmény szempontjából különleges elismerésre méltó személyes magatartást kell előfeltételnek tekinteni, az első bekezdés első pontja arra a személyre állapít meg mentességet, akit a világháborúban ezüst, vagy arany vitézségi éremmel tüntettek ki, vagy aki az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért legalább kétféle kitüntetésben részesült.

— A hadirokkantságnak 50 százaléknál kisebb foka a keresőképesség kudaranyú esőkenése, az előbb tárgyalt háborús érdemek szempontjából nem olyan jelentőséggel, hogy kivételnek tekintjük. Mentességet ezen az alapon helyenvalónak nem lehet tekinteni, ezért írja elő az első bekezdés, mint mentességi előfeltétel az ötrészszázalékos hadirokkantságot.

A ZSIDÓK KÖZJOGI ÁLLÁSAINAK MEGÁLLAPÍTÁSA

A zsidók közjogi állásának megállapítására vonatkozóan (aktív, illotóleg passzív választójogára vonatkozóan) a részletes indoko-

lás ezeket mondja az 5. szakasznál:

— A már kifejtettekben folyóan kívánja rendezni ez a szakasz a magyarországi zsidóság országgyűlési választói jogának elkülönítését az ország többi népességének a választói jogától. Ugyanilyen értelemben javasolnak rendezést a közélet más területein a törvényhatósági és a községi képviselőtestületi tagságok tekintetében. Ennek a közjogi elkülönítésnek indoka az az elkülönítés, amellyel a zsidóság ma is él és az a természetes törekvés, hogy a választások során a zsidóság érdekei ne keveredjenek össze azokkal a nagy népi és nemzeti érdekekkel, amelyeknek a zsidóság különleges érdekeitől való elválasztására a zsidóság, tapasztalás szerint, túlnyomórészt nem képes.

A javasolt megoldás a közjogokból nem zárja ki a zsidóságot, azt azonban biztosítja, hogy az ő sajátos szempontjai ne zavarják meg a nagy nemzeti akaratmegnyilvánulások nemzeti jellegét. A helyes megoldás az, hogy a zsidók az általános országgyűlési képviselőválasztás után országos listástrom alapján külön válasszák meg maguk közül a szükséges számú országgyűlési képviselőt.

— A törvény megalkotásának egyik főoka — jelenti ki ezután a részletes indokolás —, hogy a zsidóság túlzott térfoglalásával a gazdasági életben aránytalanul nagy befolyást szerzett. Következésképpen lenne, ha ezt a károsnak felismert jelenséget úgy értékelnék, hogy a zsidóságot éppen gazdasági erejének révén a legtöbb adófizetők közé tartozás jogcímén juttatnánk külön törvényhatósági és községi képviselőkhöz és ezzel nagyobb közjogi hatalomhoz, holott az idevágó jogszabályokat a magyar törvényhozás a nemzeti hagyományok erősítése végett alkotta meg.

— Ebből az okból és azért, mert a vagyonok aránytalan megoszlása folytán egyes helyeken és vidékeken a legtöbb adófizetők a lakosság arányszámát jelentősen meghaladó arányban zsidókból kerülnek ki, a zsidókat ilyen címen a törvényhatósági bizottságban és a községi képviselőtestületben való részvételből a javaslat kizárni tervezi.

A SZABADFOGLALKOZÁSOK ÚJ ARÁNYSZÁMA

A 8. § részletes indokolása így szól:

— Az 1938:XV. tc. hatálybalépése óta eltelt félszázad tapasztalatai igazolták, hogy ennek a törvénynek, különösen a szabadfoglalkozásának (ügyvédek, mérnökök, orvosok, újságírók, színművészek, filmművészek) részére létesült hivatási kamarákban a zsidóság felvételét 20 százalékos arányban megállapító rendelkezései a magyarországi zsidók aránytalan közéleti és gazdasági visszaszorítására, valamint a társadalmi és gazdasági egyensúly kivant biztosítására nem elegendők.

— A megállapított 20 százalékos arány ugyanis figyelemmel arra, hogy a törvény rendelkezése értelmében ez az arány is csak az új felvételek korlátozásával és csak hosszú évtizedek múlva lenne elérhető, a zsidóságnak a magyarságnál aránytalanul kedvezőbb gazdasági helyzete, vagyosos volta folytán még egy újabb emberöltőn át biztosította volna a zsidóság uralkodó és irányító sze-

Aszmann Ferenc

foto világbajnok és

Zöld József

h. polgármester olaszországi és más utiképeiből.

Fényképkiállítás

Déri Múzeum

I. 8.—15.

repét mind az ügyvédi, mérnöki és orvosi hivatás, mind a sajtó és színi- és filmművészet terén. De különösen időszerűvé tette a kamaráknál a zsidóság országos arányát messze meghaladó százalék leszállítását az a körülmény, hogy az elszakított Felvidék tiszta magyarok területeinek visszaesetolásával mintegy 100.000 olyan keleti zsidó került vissza a csonka országba, amelynek számottevő része 20 esztendőn keresztül támasza volt annak a csehszlovák köztársaságnak, amely a magyar nemzetnek ugyanabban az időben a legdézább ellensége volt. Ezek az eddig felülmúló elárasztással fenyegetik Csonka-Magyarország fővárosát és gazdagabb vidékeit, ha a törvényhozás ennek idejében gátat nem vet.

A SAJTÓ ÉS A MŰVÉSZETEK TERÉN

A 9. és 10. §-oknál még a következőkkel egészíti ki a kormány a zsidóság társadalmi térről való visszaszorítására hozott intézkedéseit:

— A sajtónak, a színművészetnek és a filmművészetnek a nemzet életszemléletére, politikai meggyőzésére, vallásos érzületére, társadalmi és erkölcsi felfogására gyakorolt alakító és irányító jelentőségű befolyása a zsidó szellem nemkívánatos hatásainak visszaszorítása érdekében még további intézkedéseket tesz szükségessé.

AZ IPARIGAZOLVÁNYOK

— Az iparigazolványokra vonatkozó 13. §-a a következő feltűnő megállapítást teszi a részletes indokolás:

— A nemzeti közvélemény felismerve, hogy a mezőgazdaság magábanvéve nem biztosíthatja a keresztény magyarság megélhetését és fejlődését, régóta aggodalommal szemléli az iparostársadalom kieserülődésének folyamatát és ezzel kapcsolatban a magyar városok elzsidósodását. Ennek a káros változásnak kíván gátat vetni a javaslat, ezért megtiltja, hogy a zsidóknak kiadott iparigazolványok és iparendélyek együttes száma az egyes községekben kiadott összes iparigazolványok és iparendélyek számának a zsidók hozzávetőleges országos számaránya szerinti 6 százalékát meghaladja.

A KIVÁNDORLÁS ELŐSEGÍTÉSE

A 17. §-nál a kivándorlás elősegítésére vonatkozóan a következőket mondja a részletes indokolás:

— Ha olyan földterületre, vagy olyan országba kívánnak a magyarországi zsidók kivándorolni, amely sajátos viszonyainál fogva

a zsidók bevándorlása ellen nem emel kifogást, ezt a törekvést a magyar törvényhozás és a kormányzat nemcsak a magyar nemzet érdekében, hanem a zsidóság érdekében is minden alkalmas eszközzel elő kell, hogy segítse. Ezt a törekvést nem gátolják a kivándorlási törvény rendelkezései.

— Ezért indokolt a kivándorlásra vonatkozó jogszabályoktól eltérő rendelkezések megtételére a miniszteriumnak felhatalmazást adni. Az eltéréseknek részletesen a jelen törvénybe való felvétele a kérdés ezidőszereinti állapotában nem lehetséges, mert a kivándorlás és a masutti letelepülés kérdése nyilván hosszabb nemzetközi tárgyalásokat és megállapodásokat tesz szükségessé.

Végül ezt mondja az indokolás a kivándorlás előmozdításáról:

— Nincsen olyan szándék, hogy a vagyon tárgyak külföldre kivitelét jelenleg korlátozó jogszabályok rendelkezéseit arra kívánja felhasználni, hogy a kivándorló zsidókat vagyonuktól megfosssa.

— Ezért tartalmaz a javaslat a kivándorló zsidók vagyonának kivitelére vonatkozó esetleges rendelkezések megalkotására a miniszterium részére felhatalmazást. A törvényjavaslatot egyébként Imrédy Béla miniszterelnök és Tasnádi Nagy András igazságügy-miniszter jegyzi.

XI. Pius pápa végrendeletet készít

London, január 4. A Daily Mail jelenti, hogy XI. Pius pápa végrendeletéről írásos nyilatkozatban ad utasítást utódlásának kérdésére vonatkozóan. A pápa Chamberlain angol miniszterelnök látogatása után Castelgandolfóban fogja megszövegezni a végrendeletet.

A legközelebbi hetekben titkos consistorium ül össze, amelyben hatvan bíboros vesz részt. Ezek fogják a legközelebbi pápaválasztáson XI. Pius pápa végakarátát érvényesíteni.

A bíborosok közt van Boomey amerikai érsek, Hynes eddigi amerikai érsek utóda. A pápa végrendeletét minden valószínűség szerint már életében nyilvánosságra fogja hozni, mégpedig enciklika formájában.

A pápa a legutóbbi napokban tanácskozásokat folytatott Pacelli bíboros-államtitkárral és fogadta Attolico berlini olasz nagykövetet, aki jelentést tett a Szentatyának.

— Még a takarékos ember is járhat színházba, ha kedvezményes felvet-szelvényt vált a Csokosai Színház földszinti titkári irodájában.

Csipkerózsa száz évig álmodott, de ő sem álmodhatott olyan gyönyörű csipkékről, amilyeneket Kőrösínél a hölgyek olcsó szabott áron vásárolhatnak Piac u. 38.

Beck lengyel külügyminiszter felkeresi Hitlert

A Kárpátaljáról, Danzigról és a zsidókról tárgyalnak.

Berlinből jelentik a londoni Daily Telegraphnak, hogy Beck lengyel külügyminiszter befejezte rivierai üdülését és hazautazik Lengyelországba. Utazását Münchenben megszakítja és még a mai nap folyamán meglátogatja Hitler vezért és kancellárt Berchtesgadenben. A tanácskozások legfontosabb kérdése, a Times szerint, a Kárpátalja kérdése lesz. A Times

jelenteti azt is, hogy a tanácskozás a danzigi problémát is érinteni fogják. Eszerint Lengyelország azt kéri, hogy Danzignak a német birodalomba való bekebelezése esetén Lengyelország érdekeit száz százalékig védjék meg. A német-lengyel határon október vége óta sátrakban élő zsidó menekültek sorsának rendezése is szóba kerül a találkozón.

Rendkívül súlyos helyzet Kárpátalja megszállás alatt maradt részein

Megszakadt az összeköttetés Nyugat felé. Az élelmiszerhiány egyre nagyobb méreteket ölt.

Munkács, jan. 4. A karácsony hetében beállott rendkívül hideg időjárás, szélvihar, havazás és hófúvás súlyos helyzetet teremtett Kárpátalja cseh-ukrán megszállás alatt maradt részein, melyeknek uthalózata, közlekedési viszonya ugyanis csak primitív és rög-tönzött volt. A megszállott részeken csak a Szolyva—Perecseny közti utvonalon volt Kelet-Szlovénziával összeköttetés, illetve folytatatosan Eperjesen keresztül Prágába.

A hófúvás és nagymérvű havazás ezt az utat járhatatlanná tette, a megszállott területek összeköttetése teljesen megszakadt nyugat felé. Hasonló a helyzet a Szolyva, Kuznyica, Huszt felé vezető egyetlen keleti utvonalon is. A cseh makadam építési utvonalon mindenütt állnap napok óta a személy- és teherautók. Sok ezek közül nem látta az utat, a köves részről lefutott a hóval telt mély utazási árokba, ahonnan most nem bírják kiemelni.

Megszűnt teljesen az autóbussz-összeköttetés és járat is a Huszt—Szolyva—Perecseny közti Eperjesre vezető uton. Parasztszánkokkal próbálják az összeköttetést, személy- és teherforgalmat helyre

állítani. Az összeköttetés és közlekedés hiánya miatt az élelmiszerhiány a megszállott területen egyre fenyegetőbbé válik. Nincs liszt, cukor s más fontos közszükségleti élelmicikk. De nincs só sem, pedig a megszállott Kárpátalján van Aknaszlatina kimeríthetetlen sóbányája. Sóórlés azonban sehol nincs Kárpátalján, mert a csehek a Kárpátalján termelt sót Olmützbe szállították megőrlésre, onnan hozták öröleten vissza Kárpátaljára. Nincs petrolium és benzín sem.

A még Kárpátalján maradt cseh tisztviselők közül sokan készültek hazautazni Csehországba és Prágába azért, hogy ott elhelyezkedést keressenek. Nyolc-tíz cseh tisztviselővel telt autóbussz indult utnak Szolvárról s máshonnan Perecseny felé, de az autóbusszok leg többje elakadt s a benne ülő csehek boldogok voltak, ha a legközelebbi faluba bevándoroghattak és annyira, amennyire meghuzhaták magukat.

Kárpátaljáról egyre tömegesebben sietnek el a cseh tisztviselők. Családját majdnem mind elküldötte már haza Csehországba a butorokkal együtt.

Az amerikai nagykövet tanácskozása Mussolinival

London, január 4. Phillips, az Egyesült Államok római nagykövete, aki nemrég tért vissza Rómába Washingtonból, ahova Roosevelt elnök hívta nagyszabású tanácskozások végett, felkereste Mussolini miniszterelnököt és vele negyven percig tartó sürgős és fontos megbeszélést folytatott.

A Daily Herald szerint a nagykövet Roosevelt bizonyos határozott javaslatokat közölt, amit meg erősít a Daily Mail római levele-

zője is, aki hozzátéveszi, hogy a totális rendszerek bizonyos vonatkozású aggodalmat keltenek Amerikában és ezeket az érzelmeket juttatta kifejezésre az üzenet. A megbeszélés azonban teljesen barátságos jellegű volt és a két világrész közti őszinte megértés előmozdítására irányul.

Szó volt az Amerika és Olaszország közti kereskedelmi kérdésekről is.

A News Chronicle szerint szóba került a tervezett új olasz visszahonosítási törvény, továbbá a zsidókérdés és az amerikai-olasz filmvita is.

Szmrecsányi egri érsek ujévi szózata

A magyar püspöki kar nesztorája, dr. Szmrecsányi Lajos egri érsek, újévi szózatot intézett papjaihoz és híveikhez.

Pásztorlevelében utal arra, hogy XI. Pius pápának köszönhetjük az Eucharisztika nálunk lezajlott diadalmas ünnepeit. Miután a Szentatya éppen a mi nemzetünket és éppen első-szent királyunk jubileumi évét választotta ki, legfőbb tekintélye révén ezzel is igazolva, hogy a századok viszontagságaival dacoló nemzetfenntartó erő Szent István Krisztushoz hű lelkületéből fakadt. Ezt kihangsúlyozni annál inkább közérdek volt, mert a nemzet fennmaradása továbbra is csak úgy biztosítható,

ha a törvényhozás és a kormányzás az oltártól indul ki és az oltár oltalma alatt áll.

Annak a kívánságának ad végül kifejezést Szmrecsányi érsek, hogy az új esztendőben ugyanazokkal a nagy lelki kvalitásokkal teljen meg a nemzet, mint amely végigvonult a szentéven.

Január 12-én ül össze a képviselőház

Husz interpellációt jegyeztek be.

Budapest, január 4. Január 12-én ül össze ismét a képviselőház, de a bizottságok már 10-én délután 5 órakor megkezdik a munkát és ezen a napon az egyesített bizottságok tárgyalják az új honvédelmi javaslatot.

A fokozott erővel meginduló politikai kampányra jellemző, hogy már most, jóval a képviselőház megnyitása előtt, husz interpellációt jegyeztek be, bár valószínűleg csak január közepe után, csak 18-án kerül rájuk sor. Egészen különböző témákat ölelnek fel ezek az interpellációk. Még a múlt évről elmaradt Tobler Jánosnak az interpellációja a kereskedelemügyi miniszterhez a Bata cseh cipőgyár letelepedése ügyében.

Ugyancsak elhalasztották Mojzes János interpellációját a választói törvény megváltoztatásáról, Beldy Béla interpellációját egyes GyOSZ- és TEBE-tagok adóamnesztíája tárgyában és a külkereskedelmi politika irányelvei tárgyában, Meisler Károly sem mondotta el a zsidókérdésben bejegyzett interpellációját.

Az újonnan bejegyzett interpellációk a következők: Drózdly Győző a belügyminiszter a cigánykérdés megoldásáról.

Mojzes János a miniszterelnökhöz a cseh fogságban sínylődő magyar állampolgárok ügyében. (Ennek elmondására valószínűleg nem kerül sor, miután már a fogságban szenvedett magyarok már hazajöttek.) Pejer Károly a belügyminiszterhez az OTI öregségi korhatárának leszállításáról. Payer Hugó a miniszterelnökhöz a nyilvános árlejtés után kiadott építési munkálatokról.

Dulin Jenő az őszinteségnek a politikai életben való érvényesítéséről interpellálja a kormányt, gróf Festetics Sándor pedig a belügyminisztert kérdi az országban újra elharapózó németellenes izgatások ügyében. Mojzes János a választói névjegyzékek előkészítéséről a belügyminisztert, Drobny Lajos a Nemzeti Bank szerződéses alkalmazottainak véglegesítéséről a pénzügyminisztert interpellálja.

Gróf Apponyi György szintén az illavai fegyházban sínylődő magyarokról írt be interpellációt, tehát ez is nyilván elmarad, ennek az elmondására sem kerül sor.

Rjaniss Ferenc a Rimamurányi Rt. gazdasági visszaélései tárgyá-

ban az összkormányhoz intéz interpellációt, Mojzes János pedig a miniszterelnökhöz jegyzett be interpellációt az állam által támogatott vállalatok és intézmények vezetőinek javadalmazása tárgyában. — Andaházy Kasnya Béla a pénz- és földművelésügyi minisztereket a Gazdák Biztosító Szövetkezetének sürgős átszervezéséről interpellálja, Petánek József pedig a karácsonyfaárusítás körüli üzérkedésről jegyzett be interpellációt a kereskedelemügyi miniszterhez. — Végül Matócsy Mátys a mezőgazdasági munkásság bérkérdésének törvényes rendezéséről intéz kérdést a miniszterelnökhöz.

**Modern kozmetikámat
áthelyeztem
a Hangya-bérházba
Piac u. 40. földszint jobbra
Kiss Böske**

Ciano varsói utja

Varsó, január 4. Ciano gróf olasz külügyminiszter február második felében érkezik Varsóba.

London, január 4. A Times római értesülése szerint a római lengyel nagykövet visszatért Rómába Nizzából, ahol Beck ezredes, lengyel külügyminiszterrel tanácskozott. Haladéktalanul felkereste Ciano gróft, akivel megállapodott, hogy Ciano gróf február első felében Varsóba látogat el.

Cimadományozás az erdőmérnökségnél

A kormányzó a földművelésügyi miniszter előterjesztésére a m. kir. erdőmérnökök személyzeti létszámában dr. Forster Imre debreceni erdőmérnöknek a m. kir. főerdőmérnöki címet és jelleget adományozta.

A kormányzó a földművelésügyi miniszter előterjesztésére a miniszteri számvevőségi tisztviselők létszámában Halassy Pál m. kir. II. oszt. főerdőszámtanácsosi címmel felruházott erdőszámtanácsosnak (Debrecen) a 7. fiz. oszt. jelleget adományozta.

Ketten egy jeggyel

ma Huszárparádé helyett az óriási sikerű, kacagató, teljes műsorú

Szilveszteri kabaré

A színházi iroda jelenti: HAMVAY LUCY és MARKUS LAJOS betegsége miatt a mára kitűzött HUSZÁRPARÁDÉ előadása helyett

KETTEN EGY JEGGYEL Szilveszteri kabaré

TELJES MŰSORAT ADJUK. Kívánatra igen tisztelt A. és B. bérleinknek a 13. sz. bérletet erre az előadásra érvényesítjük. Csütörtökön B. bérlet 13. szám-ban

Huszárparádé.

Pénteken délután **Angyalt vettem feleségül** rendkívül mérsékelt helyárrakkal. Pénteken este prömierbérlet 13. számban a minden idők legszebb nagyoperettje

Laurisin Lajos

operaházi művész és

H. Neményi Lili

felléptével

A mosoly országa

Szombaton délután rendkívül mérsékelt helyárrakkal **Mindig a nők kezdik** Szombaton este, vasárnap délután és vasárnap este

A mosoly országa

Hétfőn A. bérlet 14. sz. és kedden B. bérlet 14. sz.

LAURISIN Lajos, az Operaház művésze és H. NEMÉNYI Lili felléptével

Három a kislány

Szines

színházi filmkockák

Hatalmas érdeklődés

előzi meg Lehár Ferenc gyönyörű zenéjű operettjének, a Mosoly országának felújítását. Az utolsó évtizedben erős hanyatlásnak indult műfajnak újszólva ez az egyetlen, legszebb időkre emlékeztető sikere bukkan fel, **Szu-Chong her-**

ceg, a kínai minisztereinek és Liza az édes kis bécsi leány regényes szerelmének története még egyszer feltámasztotta az elsőkélyesedett zenés vígjátékok korában az operettet minden ragyogásával. Minden zeneszáma külön élménye ennek a darabnak, Liza csodálatosan szép belépőjétől egészen a páratlanul álló operettzenei remekig, a „Vágyom egy nő után” c. forrósíkerű dalig, melyet minden színpadon számtalanszor meg kellett ismételnie a színészeknek.

A debreceni előadásban Laurisin Lajos és H. Neményi Lili játsszák és éneklik a főszerepet, akik ebben a szezonban már igazi forró sikert arattak Puccini operájában a Bohéméletben. A Csokonai-színház együttese, mely vidéken rekordot jelentő, másfélhónapos előkészülettel hozza ki a darabot, olyan előadással fogja meglepni a debreceni közönséget a Mosolyország reprián, ami hosszú ideig emlékeztetés marad. Csanak Béla, a kiváló karmester már hosszú hetek óta dolgozik a darab zenei részén s a kitűnő előadás sikerének oroszlánrésze őt illeti.

A legkedvesebb

operettek egyike a Három kislány, ez a Schubert műveiből összeállított romantikus darab, melyet hétfőn este újít fel parádés szereposztásban a Csokonai-színház. — Schubertnek, a legkedvesebb dalok szerzőjének alakját Laurisin Lajos viszi színpadra, míg a Tehől papa lánytriumvirátusának a zeneszerző szívéhez közelálló tagját, Médt, H. Neményi Lili alakítja. A másik két Tehől leány figurájában Kondor Ily és Déghy Piri aratnak nagy sikert, Markus Lajos játssza Schober bárót, Halassy Mariska és Szabó Ernő ragyogó humorával s mélyszépséges emberi ábrázolással viszik színpadra a Tehől házaspár kedves, megható figuráit, Novotnik, a titkosrendőrnek kacagató szerepében Sngár Misi árasztja el ellenállhatatlan derűvel a nézőteret. A többi szerepben Bálint György, Besso Miklós, Kamarás Gyula, Pogány Margit, Eerős Pál, Kondor Tibor és Kállay Ferenc jutnak kitűnő színészi feladathoz. Ismét viszontláthatja a debreceni közönség a rövid idő alatt a közönség kedvencévé lett kis gyermek színésznőt, a tehetséges, rendkívül ügyes kis Gaál Évát, aki Sani pikoló szerepében ragadtatja el a közönséget. A zenekart Virágh Elemér dirigálja.

Agyonlőtte magát egy spanyol vörös alkonzul

Algirből jelentik: Tirado, a spanyol köztársaság oráni alkonzulja, akit a barcelonai kormány hazarendelt, agyonlőtte magát. A feltevés szerint tettét azért követte el, mert eddig aggligénynek adta ki magát, de most, hogy állomáshelyéről hazarendelték, kiderült, hogy nős ember. A családja a nemzeti Spanyolországban él.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY.

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál egy szigorló mentőorvos állás megüresedett a mentőszolgálat keretében. Ezen alkalmazásra pályázatot hirdetek. A szigorló mentőorvos díjazása havi 48 pengő. A pályázati kérvények Debrecen sz. kir. város polgármesteréhez címezve, 1939 évi január hó 10-én, déli 12 óráig a tűzoltó főparancsnokságnál (Csapó uca 43. szám) adandók be. — A részletes pályázati feltételek ugyanott megtekinthetők.

Polgármester.

Ötvonnyolc gyermeket ruházott fel a Debreceni Kereskedők és Utazók Egyesülete

A Debreceni Kereskedők és Utazók Egyesülete, mint minden évben, úgy az idén is kivette részét a segélyezési akciókból. Az egyesület szerdán este tartotta az Arany Bikában levő helyiségében gyermekfelruházási estjét.

Megtelt a kisterem szegénysorsú gyermekekkel s azok hozzátartozóival. Mindenkinél örömtől csillogott a szem, mikor a szeretet adományait megkapták a gyermekek. Voltak itt többek, akik az egyesületnek állandó pártfogottjai és erre az idei felruházásra is abban a ruhában jöttek el, amit tavaly kaptak.

A felruházásra egyébként az iskolák és intézetek ajánlata alapján vették fel a gyermekeket, felekezetre való különbség nélkül. A gyermekekről azután mértéket vétezt fel az egyesület és így minden gyermek csinos új ruhadarabokat kapott.

Ebben az évben ötvenhárom gyer-

mekeket ruházott fel az egyesület teljese. A sapkától kezdve a cipőig és teherneműig, minden gyermek teljesen új, jóminőségű ruhadarabokat kapott. Fiú és leánygyermekek ott mindjárt fel is öltöztek a ruhásközlőbe.

A felruházási akció során még öt gyermeket részlegesen is segélyeztek. A ruhanevelőket a debreceni kereskedők ajánlották fel a nemes célra, de volt egy-két budapesti cég is, amely szintén kivette részét az akcióból.

Amikor már mindegyik gyermek megkapta a nevére kiállított ruhadarabokat, az egyesület tagjai szeretettel csomagokat is osztottak szét köztük. Minden gyermek hatalmas kalácsot kapott (Marx) és hozzá kolbász-csomagokat.

Az egyesület vezetősége minden elismerést megérdemelt fáradozásaiért, mellyel a szegény gyermekeken segíteni igyekszik.

Amicól szó van

A világpolitikában most legtöbb szó esik Tuniszról, Nizzáról és Korzikáról.

Tunisz

A múlt század hatvanas éveiben kezdődött meg a szicíliai kivándorlók áramlása az északafrikai partvidék felé. Az akkor még névlegesen török uralom alatt álló országrészben az olasz állampolgárok különös jogokat élveztek, amelyek forrását még a Római Birodalom idejéből vezették le. A közvélemény már-már olasz gyarmatnak könyvelte el az egész partvidéket, amikor a harmadik köztársaság Franciaországa 1881-ben annektálta. A következő másfél évtized alatt is folytatódott az olasz parasztek bevándorlása, amit az emberanyagban szegény Franciaország még elő is mozdított. Itália azonban nem nézte jó szemmel a hatalmi helyzet megváltozását s formális szerződést csak 1896-ban kötött a franciákkal, mikor az első, szerencsétlen végű abesszin háború fojtán nyugalmat kellett keresnie. Ez az 1896. évi megegyezés a legutolsó időkig alapja volt a két ország viszonyának; a kivándorolt olaszok nemzeti iskolákat tarthattak fenn és megmaradt állampolgárságuk is. Ebbe az irányba csak a világháború utáni eltolódás hozott némi változást. A francia kormány ugyanis növekvő nyugtalansággal nézte azt, hogy az olasz telepek sokkal gyorsabban szaporodnak, mint a franciák s ezért előnyöket ígért azoknak, akik a francia állampolgárságot hajlandók felvenni. Ennek a gondolatnak nagy sikere volt. 1926-ig a bevándorolt olaszok 21 százaléka felvette a francia állampolgárságot — a kényszerítő körülmények hatása alatt, — hiszen mind szegény emberek voltak, akiket anyagi előnyök vagy hátrányok döntően befolyásolhatnak elhatározásaikban. Milyhelyt a fasizmus erőre kapott, azonnal hozzálátott az elveszni induló emberanyag megmentéséhez. Ennek a harcnak érkezett el újabb forduló-pontja napjainkban. A 125 ezer négyzetkilométeres területen összesen 2,6 millió lakos él. Ezek közül 2,4 millió bennszülött, a többi európai.

Nizza és vidéke

történelmileg a legerősebben megtámasztott olasz követelés. A középkor óta a savojai hercegek tulajdonában volt s csak 1860-ban engedte át Viktor Emánuel III. Napoleonnak, hálából azért a segítségért, amelyet az utóbbi Ausztria ellen folytatott háborújában nyújtott. Maga a nagy szabadsághős Garibaldi is idevaló származású volt s

több ízben hevesen tiltakozott az átengedés ténye ellen; élete végéig akkor is, amikor már kivonult a tevékeny politikai életből, újból és újból követelte a visszaszerezést. Igaz, hogy a francia birtokbavétt népszavazás előzte meg, de mint ez általában szokott lenni, az eredményt a kisebbségben maradt olaszok presszió hatására tulajdonították. 1860 április 15-én 255.743 szavazat szölt Franciaország javára s csak 160 volt „nem”.

Maga a tartomány — département, — amelynek Nizza a fővárosa (Alpes Maritimes), 373.626 hektár nagyságu (Franciaország 90 departement-jével összesen 55 millió hektár), lakosságának száma 513.714 volt 1936-ban s ebből 113.604 a külföldiek száma. Ez az arány igen érthetően itt a legmagasabb, hiszen a Riviéra valóban századok óta mágnese vonzerőt gyakorol minden idegenre. A népsűrűség 137,5 négyzetkilométerenként, szintén egyike a legmagasabb arányoknak az országban. (Franciaország átlaga 76,1.)

Nizza, a tartomány fővárosa, 241.916 embernek nyújt otthont. Mimi ilyen Páris (2.829.746), Marseille (914.232), Lyon (570.622) és Bordeaux (258.348) után nagyság szerint az ötödik város. Fejlődést tekintve egyike a leggyorsabban benépesedett településeknek. 1866-ban még csak ötvenezer lakosa volt, huszonharmadik város volt a rangsorban.

Korzikka

történelme még bonyolultabb jogviszonyváltozásokat mutat fel. A lakosság kétszázötven évvel ezelőtt — illetve az olaszokkal azonos törzsből ered — s nyelve ma is a franciától elütő idióma. A középkor óta Genova városa volt névleges ura a szigetnek, melynek fekvése a földközítengeri belkereskedelem kálcává teszi. A szabadságszerető korzikai nép azonban századokon át küzdött a fennhatóság ellen s mikor Genova tanácsa 1768 május 15-én kétfélmillió frankért eladta a szigetet a francia királynak, a harc nem szűnt meg, csak folytatódott az uralom ellen. A XV. század végéig folytatott szabadságharcnak végül a sziget legnagyobb fia, Napoleon vetett véget s 1796-ban csapatai pacifikálták az egész területet. Ettől kezdve a francia uralom zavartalan volt.

A sziget La Corse néven Franciaország 87. departementja. Területe 872.182 hektár s lakosságának száma 322.854 volt 1936-ban. A népsűrűség alacsony: négyzetkilométerenként 37. A főváros, Ajaccio lakossága 21.505, de a legnagyobb városa Bastia, 42.789 lakossal.

Imrédy miniszterelnök az ónodi kerület egyhangulag megválasztott képviselője

Miskolc, január 4. Az ónodi választókerületben most járt le az ajánlások benyújtásának határideje. Dr. Honhauser Sándor táblabíró, választási biztoshoz csak Imrédy miniszterelnök ajánlásait nyújtották be s így a miniszterelnök máris a kerület egyhangulag megválasztott képviselőjének tekinthető. A képviselőválasztást a borsodvármegyei központi választmány határozata értelmében január 8-án tartották volna meg, tehát a választási biztos ezen a napon fogja vitéz Imrédy Béla miniszterelnök egyhangú megválasztását kihirdetni. A megbízólevelet január 9-én vitéz Borbély-Maczkó Emil főispán vezetésével nagyobb küldöttség nyújtja át a miniszterelnöknek a miniszterelnökségi palotában.

Hogy oldják meg a zsidó kérdést Csehországban

Púrága, január 4. A Krazsky Vecser a zsidókérdésről írva megállapítja, hogy a cseh kormány által előkészített zsidójavaslat végrehajtását nem fogják sem elismerni, sem erőszakosan végrehajtani. Ezt a kérdést okosan és fokozatosan kell megoldani. A kormány egyelőre 10 ezer zsidó és nemzsidó emigránst szándékszik az országból eltávolítani. Ezután majd újabb rendszabályok következnek. Az a fő, hogy valamennyi nemzetközi emigráns hagyja el Csehszlovákiát. A népjóléti miniszteriumban felállították az emigrációs kérdésekkel foglalkozó központi hivatalt.

Tiltakozás Győrben a Bata-gyár letelepedése ellen

Alacsonyabb bórarak esetén a magyar iparosok is tudnak olcsóbb cipőt csinálni.

Győr, jan. 4. A győri lábbelikészítő iparosok, cipőkereskedők és bórkereskedők szerdán nagygyűlést tartottak és állást foglaltak a Bata cipőgyár magyarországi letelepedése ellen. A nagygyűlés határozati javaslatot fogadott el, amely szerint a letelepedés ellen felterjesztéssel fordulnak az iparügyi miniszterhez és a határozatot küldöttségileg eljuttatják az iparminiszterhez, az iparkamrához, valamint apolgármesterhez és a küldöttségjárás idején egy órára bezárják műhelyeiket. Felkéri ezenkívül az akormánybiztost, vegye szigorú vizsgálat alá a bórarakat, mert alacsonyabb bórarak esetén a magyar iparosok is tudnak olcsóbb cipőt előállítani.

Pécseről jelentik: Megrendítő tragédia játszódott le a baranyamegyei Hetvehely községben. Mauck József 25 éves tűzér szabadságát töltötte a faluban s kedden este meglátogatta a rokonát, Mauck Antalt, aki megkérte, tisztítsa ki fegyverét. A tűzér hozzá is fogott a fegyver tisztításához. Mauck Antal pedig közben lefeküdt. Mauck József nem tudta, hogy a puskát töltve van és mikor a zárvatatot szerelte le, a fegyver elcsúszt és a golyó a szobában tartózkodó Schmelz János napszámos nyakán áthaladva az ágyban fekvő Mauck Antal homlokába fúródott. — Mauck Antal azonnal meghalt. — Schmelz Jánost pedig életveszélyes sérüléssel a pécsi sebészeti klinikára szállították. A vizsgálat megindult.

Roosevelt a zsidókérdésről küldött üzenetet Mussolininak

Róma, jan. 4. Az olasz külügyminisztérium közli: A Duce Ciano jelenlétében fogadta az Egyesült Államok nagykövét, aki Roosevelt üzenetét tolmácsolta az európai zsidókérdésről és a lehetséges megoldásokról.

A magyar zsidóság állásfoglalása az új zsidójavaslatról kapcsolatban

Budapest, jan. 4. A pesti izraelita hitközség előjárósága tárgyalta tegnap esti gyűlésén a második zsidótörvényjavaslatot. Stera Samu elnök megnyitja után Láng Lajos felsőházi tag arról beszélt, hogy a magyar zsidó sorsának a gazdasági életből való kitaszítása nem egy felekezethez, vagy egy fajnak a sérélmé, hanem az ország egyetemleges érdekét veszélyeztető kísérlet. A magyar zsidóság politikai átállítása nemcsak egy népcsoportnak a megszégyenítése, hanem a szentiváni gondolatnak elejtése is. Láng Lajos ezután elítélő szavakkal emlékezett meg azokról a zsidókról, akik a Felvidéken a cseh elnyomás alatt nem vallották magukat magyaroknak.

— De a felvidéki zsidóságot ezen a címen megtámadni csak nekünk van jogunk — mondotta — és nem a második zsidótörvény alkotójának, akik bennünket, az anyaország területén évszázadok óta élő magyarokat, arra a bűnre akarnak kényszeríteni, amit a felvidéki zsidóságnak joggal a szeméretnek, hogy nem magyarok, hanem zsidóknak deklarálják magukat.

— Bennünket azonban, a teljesen asszimilált zsidóságot erre a szörnyűségre kényszeríteni nem lehet. A magyar zsidóság nem tud külön népcsoport lenni, csak magyar tud s magyar akar lenni. Mi nem zsidó képviselőket és zsidó felsőházi tagokat akarunk látni, hanem magyar törvényhozókat. Többek felszólalása után Ligeti Pál majd Bródy Ernő országgyűlési képviselő mondott beszédet. Ez a javaslat hangzott, sarkából forgatja ki a magyar alkotmányt, a most beterjesztett javaslat a nemzetha magyar zsidóságot hazafiai szent érzésében bántja meg. Megemlékezett az 1848 óta hozott törvényalkotásokról és a nemzeti osztrályról, amely a zsidókat is jogkiterjesztésben részesítette. A magyar parasztság nemzetfenntartó szerepéről beszélt a szónok, majd így fejezte be szavait:

— Büszkeséggel gondolok vissza a mi magyar zsidó őseinkre is, akik áldozatos munkával fáradoztak a honért amelyért ha kellett véruket is hullatták. Az utóbbi időben sok szó esik a keresztény ifjúságnak a gazdasági életbe való bekapcsolásáról. A keresztény ifjúságnak ezt a törekvését a legnagyobb örömmel látjuk, hiszen eddig sem mi voltunk az okai annak, hogy a keresztény közönség egy része elkerülte a gazdasági foglalkozási ágakat. A keresztény ifjúság elhelyezése céljából minden ok nélkül gettót akarnak szervezni számunkra, pedig nekünk nem kell gettó.

A kongresszusi magyar zsidóság legfőbb szerve a községkerületi elnökök tanácsa megtartott ülésén tiltakozást nyilatkozta ki a képviselőházban benyújtott törvényjavaslatról, amely a magyar zsidóságot külön népcsoporttá minősítve ki akarja szakítani a magyar nemzeti közösségből és a munkához való jog elvonásával sokezer magyar családot fenyeget pusztulással.

Ott a nyugati végeken...

Érdekes felszólalások a soproni városházán a kereszt kifüggesztése alkalmával.

Sopron, január 4. Sopron város közgyűlési termébe január elsőjén kezdődően kifüggesztették a keresztet. Hűgyézi Pál főispán is hangsúlyozta, hogy a keresztnek Sopron város közgyűlési termében való elhelyezése igazabb kereszténységet és igazabb értelemben vett szociális érzéket jelent.

— Mi ezzel hitet akarunk vállalni a keresztény, a krisztusi hit mellett — mondotta Papp Kálmán preslátus beszédében. — Más párt-hoz vagy osztályhoz tartozhatunk, de egyiket akarunk lenni azokban az erényekben, amelyeknek szimbóluma Krisztus keresztje. De Krisztus keresztje számunkra nemcsak szimbólum, hanem érzés és élet.

Papp Kálmán ezután Szent István halálának kilencszázéves évfordulójáról beszélt, hangsúlyozva, hogy Szent István volt az, aki a Duna völgyében, Nyugat és Kelet felelmetes találkozáspontján le rakta országának fundamentumát és ugyanakkor a magyar nép védelmére élesre fente kardjának pengéjét s a kard barokolatul a keresztet formálta.

— Ma is itt vagyunk a pogány tüzek forrongó katlanába — folytatta a prelátus. — Ma is az ellentétes erők kiegyensúlyozása a mi hivatásunk. *Schol sine tehat olyan szükség a testvéri megértésre, mint itt a nyugati végeken.* A népszavazás idején egyszer már kikiáltottuk, hogy egyiket akarunk maradni, ma ismét kikiáltjuk, hogy *magyarok és keresztények akarunk*

maradni. Nem kell attól félni, hogy a keresztet, a keresztény vallásnak ezt a fényes jelét bevisszük vitaközösokba és tárgyalásokba. Nem! Mi a vitáinkat akarjuk felemelni Krisztushoz. Tiltakozunk az ellen a jelfogás ellen, amely a vallást és a keresztet ki akarja rekeszteni a közélet minden vonatkozásából. »Ragyog a kereszt titka.« Ragyog a szent kereszt, magyarságunknak és kereszténységünknek szimbóluma, mely mindig megvédelmezi a keresztényt és magyar Sopront.

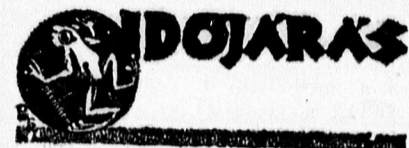
Papp Kálmán prelátus beszéde után Ziermann Lajos evangélikus lelkész beszélt: — Ezzel az intézkedéssel — mondotta —, hogy a közgyűlés termében kifüggesztették a keresztet, nem akar ez a város tüntetni nem keresztény polgártársaink ellen és nem is akarja őket megsérteni. Nem is divatos jelszavaknak hódol, hanem azért függesztette ki a keresztet, mert Krisztus ma különösen él a mi szívünkben.

Sopron evangélikus lelkésze ezután a felekezeti kérdéssről beszélt. — Sokkal több az, ami bennünket összeköt, mint az, ami szétválaszt.

Ne fecséreljük el erőinket egymás elleni harcokban. Az ilyen harc miatt a mennyben szégyenkezni fogunk. Tegyük magunkévá Zrínyi szellemét, aki azt mondta: »Bár lenne százezer pápista mellett százezer luteránus és kálvinista a fejedelem mellett, ezek megmentenék a hazát.«

Este 2-3 szem
ARTIN
reggeli normális ürület
Enyhe, biztos hashajtó
2 szam. 12 fill., 12 szam. 34 fill., 20 szam. 90 fill., 60 szam. 250 fill.

A nagyhatású beszéd után a közgyűlés néma felállással hódolt a kereszt előtt, amely a jövőben Sopron vármegye közgyűlési termének falán a város kereszténységét és magyarságát fogja mindig hirdetni.

Hazánkban napközben már csak az ország középső és keleti részein volt havasos és havazás alakjában csapadék. Mennyisége azonban kicsiny maradt. A hőmérséklet napközben általában plusz 2—4 fokig emelkedett. Délután nyugat felől derülés indult meg, amely estig az ország déli részéig és a Tisza vonaláig terjedt. A derülés következtében este a hőmérséklet az ország északnyugati részén már —5 —6 fokig süllyedt.

Jóslás: Gyenge, a Dunántúlon déliesre forduló légáramlás, változó felhőzet, egyes helyeken főleg délkeleten és keleten kisebb havazás. Erős éjjeli lehűlés, a nappali hőmérséklet alig változik.

Olasz EXPRESSO gépkavé kapható Sántha cukrászda

Püspöki palota. Fiók üzletben. Feketekavé tejszínhabbal 28 fillér, tea rummal, citrommal 30 fillér. Tessék megkóstolni.

Kézigránatot dobtak egy lengyel rendőrfőőrre

Varsó, jan. 4. A Lengyel Távirati Iroda az Olsa-vidékről újabb incidens híreről szóló B. a freistadti kerületben levő Poremában egy rendőrfőőrre kézigránatot dobtak, amely felrobbant ugyan de senkit sem sebesített meg. A merénylet letartóztatták.

LEGUJABB

Newyorkból jelentik. Kedden 11 ezer newyorki taxisorozat sztrájkba lépett. A sztrájkot már hetekkel ezelőtt elhatározták, a karácsonyi üzletre való tekintettel azonban mostanáig elhalasztották. A taxisorozatok bérkövetései miatt léptek sztrájkba.

Már a sztrájk első óráiban súlyos összetűzésekre is sor került. A nagy newyorki garázsok előtt felállított sztrájkorszemek és a dolgozni akaró sofőrök között vetekedések támadtak.

Debreceni Helyi Vasút Rt.

7183/1938 H/M.

HIRDETMEY.

Értesítjük a t. utazóközönséget, hogy a MÁV pályaudvar nagyerdei vonalon a Vilmos császár körúton a Pallagi út és a Vilmos császár út keresztezése előtt a 188 sz. felsővezeték tartó oszlopnál folyó hó 5-től kezdve feltételes megállóhelyet létesítettünk, amelyet „Pallagi úti feltételes megállóhely”-nek neveztünk el. Debrecen, 1939 január 4.

Az Üzemeltetőség.

Fiatal leány öngyilkossági kísérlete

Könnyen végzetessé válható öngyilkossági kísérlet történt tegnap este a Timár uca 25. számú ház egyik lakásában.

Horváth Erzsébet 21 éves bejárónő nagymennyiségű lúgkoldatot ivott. Veres szájjal, eszméletlen állapotban találtak rá a hörgésére figyelmeztető házbéliek. Mikor berohantak, a fiatal leány a földön hevert s mellette üresen feküdt a eszéje amiből a mérget kiitta. A maró folyadék borzalmusan összegegette száját, nyelvét és nyelőcsőjét. Ertesítették a mentőket, kik Horváth Erzsébetet a Horlthy-kórházban szállították.

Ertesítették az öngyilkossági kísérletről a házbéliek a rendőrséget és megindult a vizsgálat az öngyilkossági kísérlet okának kiderítésére. **Bardócz Jenő** detektív hallgatta ki a magához tért fiatal leányt, aki elmondta, hogy elkeseredésében akart véget vetni az életének, mert nem volt munkája és az utóbbi időben sokat betegeskedett.

Kolompír, vagy burgonya

Ha a napi lapok közgazdasági rovatát olvassuk, egyik fontos elemiszerünket széltere, úgyszólván kizárólagosan „burgonya” elnevezéssel említik, amely meghonosodott ma már a különböző időszerű szaklapokban, sőt az egyházi folyóiratokban is gazdasági társulat rovatában: a burgonya szárának elégetése stb. című cikkeiben s kifejezésekben.

A „burgonya” újabb keletű elnevezés oly általánossá lett, hogy azt ma már a debreceni piacon „kolompírt” áruló asszony is megéri, úgyhogy ha a vevő burgonyát kér tőle, rámutat a kolompírra, ha kolompírt kér tőle, rámutat a burgonyára! Amiből önként következik, hogy a napi lapok közgazdasági rovatában meghonosodott „burgonya” elnevezés a régi „kolompír” elnevezést kívánja elfeledtetni, magyar nyelvünkben, a közhasználatból kiszorítani.

Beletemekintem tehát Diószegi Sámuel s Fazekas Mihály „Debreceni Fűvészkönyvébe”, az 1807. évben megjelent kiadásába. Ez a „Magyar Fűvészkönyv” nagyon nevezetes munka volt, mert a magyar növénytan nyelv megteremtőjének tekinthető. S ez a könyv egyáltalán nem ösmeri a „burgonya” elnevezést. E könyvben a 173-ik lapon ezeket olvassuk: Kolompír Tsutsor, Amerikai plánta. A 17. század elején lett hazánkban ösmertessé... gyökereinek gumóiért, vagy tsitsókáért természetik s nagy becsben tartják ezen plántát nemcsak az olyan országokban, ahol Tengeri Málé nem terem, hanem mi nálunk is a Gabont minden szemének bősége mellett is kedves. Nyers kolompír megtszilva megreszelvén szitába téve, bővízzel kimosogatva, a lisztjéből jó keményítő lesz. Nyersen összetörve vagy megreszelve, jó házi orvosság az égések borogatására (173—174. lap). Tsutsor (solanum). Gyökere tsitsókás (Pityóka, Földi alma, Krumpér, Kolompír, Tsutsorka, Solanum tuberosum).

Régi neve „Kolompír”; megállapított neve: „Kolompír” Tsutsor, írja a „Debreceni Fűvészkönyv”. A „burgonya” név ime a felsorolt elnevezések közt sem fordul elő. Honnan van tehát a „burgonya” elnevezés? Ez az amerikai növény lassan terjedt el Európában; Magyarországra csak a XVII. században jutott el és pedig valószínűleg Franciaországból. Bourgozne-ből, innen származhatott a „burgonya” elnevezés, mely tehát nem magyar eredetű.

Eltérően a „kolompír” név tagadatlan magyar nyelvi alkotás, kife-

jező s töröl metszett magyar szó. Kolompír jelentése szerint annyit: mint Kolompos ír, azaz a régi magyar nyelv használat szerint: gyök-ír, gyökér. A magyar ugyanis a gyökert „ír”-nek nevezte, valamint a gyökérből készített orvosságot is „ír”-nek. Gumója húsosan megvastagodott szár: kolomp.

A „kolompír” név a magyar nyelvnek annyira kifejező s mindenképpen megfelelő alkotása, hogy az idegen hangzású „burgonya” elnevezésért, mert az „módosabb” kár mindenképpen elfelejteni s a magyar nyelvhasználatból kiszorítani éppen akkor, amikor nyelvünk kincsét megmenteni s tekintetben is „magyarosságra” töreked-

ni igyekezzünk.

Ha tehát már az áldott magyar föld „kolompírt” termelt s termel s ha egyszer a magyar gazda „kolompírt” ad el s a magyar nép „kolompírt” vesz s „kolompírral” táplálkozik, napi tanjaink közgazdasági rovatai miért melőzik a jó magyar elnevezést s miért írják „burgonya” piacról, értékesítésről, stb?

Ne féljük használni a „kolompír” elnevezést, nem leszünk ezzel magyartalanabbak, kevésbé műveltek, amint-hogy a „burgonya” elnevezés használatával sem leszünk irodalmilag izlésebbek vagy magyarosabbak.

Dr. Juhász László.

Bódy József a Világítási Vállalat sofförje gyönyörű teljesítménye

Ejt nappallá téve saját erejéből magánúton, nehéz szolgálata ellenére kitiünó eredménnyel leérettségizett. Követendő például szolgáljon.

Már évek óta figyeljük észrevétel nélkül, Kazacu, Magosix autót vezet, amely a világítási vállalat tulajdona. Evekig hordta a boldogult emlékeztető Rimanóczy Bélát, — majd a most nyugalomba vonult Aberle Raimundot. Amikor megállt a városháza előtt, vagy pedig a Világítási Vállalat udvarán, azonnal az ülés alá nyult és onnan könyvet húzott elő. Ez eddig egyáltalán nem érdekes, hiszen ezt a műveletet más sofför is megteszi. Azok az emberek, akik valakire várnak, általában olvasni szoktak. Könyvet vagy újságot. Bódy azonban szabadidejében nem regényt olvasott, hanem tankönyvet, mégpedig kereskedelmi iskolai tankönyvet. Amikor kijött az autójához a volt két igazgatója, — a könyvet mosolygva eltette és indult tovább. Ez így tartott évek hosszú sora óta.

A napokban ismét találkoztunk vele a városháza előtt és esodákosodója — nem tankönyvet olvasott, hanem újságot. Hopp, ez feltűnő, gondoltuk és megkérdeztük, mi ennek az oka, itt valami történt.

Szimatunk jó volt mert tényleg változás történt és pedig nagy változás. Csak annyit, hogy Bódy József, a Világítási Vállalat sofförje leérettségizett.

Amikor Bódy Józsefet, az újdonsült „maturált” soffört felkerestük Mikepéresi út 7 szám alatti lakásán, eleinte nem akart kötnélnek állani. Igen rossz interjú anyagának látszik.

— Kérem, nem akarok én a nyilvánosság előtt szerepelni, még azt hiszik rólam, hogy ezzel reklámot akarok magamnak csinálni. Pedig erről szó sincs.

Amikor arról értesül, hogy hiába minden tagadás, mert már igen sokan tudják a városban, hogy leérettségizett, végre kötnélnek állott

— Először is azzal kezdem, hogy a Világítási Vállalatnál már 12 éve szolgálok hűségesen. Feleségem és két szép gyermekem van. Árva gyerek vagyok és mostoha gyermekkoromra most is sokszor visszaemlékszem. Az elemi még valahogy csak elvégeztem, de annál nehezebben ment a középiskola. Nem az eszem és szorgalmam miatt, hanem a mostoha anyagiak folytán. Magamra voltam utalva és sikerült. A debreceni katolikus polgáriban, bár nehezen, de mégis elvégeztem a négy alsó osztályt. Tanítottam, hogy tudjam magam taníttatni. A polgári után, mint-hogy tovább nem tanulhattam, ipari pályára mentem és kitanultam a motorszerelést és a sofförse-

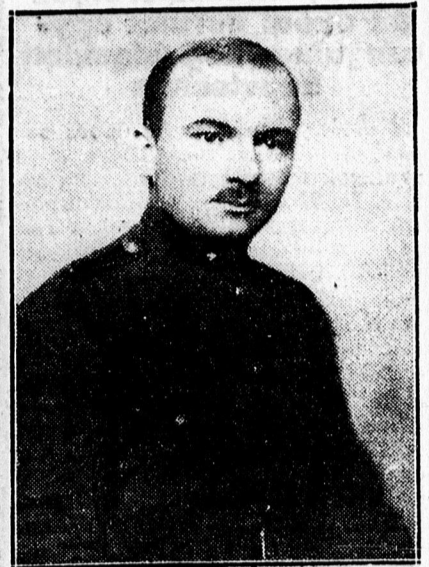
get. A Világítási Vállalathoz kerültem 1927-ben, ahol azóta is vagyok.

Egyelőre nem is gondolhattam másra, mint a szolgálatomra. De azért pihenő időmben tanulgattam és pedig egymás után raktam le a vizsgákat a Fémipari szakiskolában. Tanfolyamokat hallgattam. Közben megnősültem, boldog családi életet élek feleségemmel és két gyermekemmel, 1935-ben bevonultam katonának, majd a katona évem letöltése után kezdtem nagy tervem megvalósításához. Mindenáron le akartam érettségizni. Tankönyveket vásároltam és beiratkoztam, mint magántanuló a nyiregyházai kereskedelmi iskolába. Aztán hozzáfogtam a tanuláshoz. Amikor csak egy kis szabadidőm volt szolgálatom közben, előkerült a tankönyv az ülés alól. De nemesak a kocsiban tanultam, hanem sokszor késő éjjel is égett a lámpa a szobámban, míg kis családom aludt. Előfordult, hogy a reggeli napsugár beszökött az ablakon és még mindig a könyv felé görnyedtem. De összeszorítottam a fogamat, megmostam lázas szememet és mentem ki a garázsba, hogy előkészítem a kocsimat az útra. Két igazgatóm, néhai Rimanóczy Béla méltóságos ur és Aberle Raimund igazgató ur állandóan érdeklődtek a tanulás menetéről s mindig buzdítottak, ha panaszkodtam, hogy nem bírom tovább. Az ő jószágos tanácsuk öntött sokszor belém önbizalmat. Minden osztályból más városban vizsgáztam, az elsőt Nyiregyházán, a másodikat Budapesten, a harmadikat Szegeden, míg végül Sátoraljaújhelyen tettem le az érettségit. Az eredmény kitiünó. Érettségi bizonyítványom mellett megvan az állam-érvényes gyorsírói oklevelem is. Sokba került, 2.500 pengőbe, de megérte, mert sikerült.

— Mondja, Bódy úr, mi szüksége magának az érettségi bizonyítványra, mikor önmek rendes állása van?

Az érettségizett Bódy József elgondolkozik a kérdésen, de csak egy pillanatig, aztán a következőképpen válaszol:

— Hogy miért? Oka van. Először is a családomért tettem. Jó eszem van, elég könnyen tanulok, miért ne legyen meg az érettségim is. Ki tudja, valamikor még szükségem lehet rá. Különösen a mai világban, amikor tanfolyamokat tartanak a gazdasági átképzés miatt. Hát ha nekem is sikerülne egy nyugodtabb állást kinyerkednem. És tuzdított a tudat, hogy csónka hazánk jelenlegi helyzetében csak

Bódy József, az érettségizett sofför

a köz műveltségének állandó emelésével tudja megmutatni, hogy világtörténelmi szerepre hivatott... Arról nem is beszéllek... hogy mi az az álom... de erre nem is merek gondolni...

Egy levelet húz ki Bódy a zsebéből és megmutatja. Egyik vizsgáztató tanárja írta Szegedről. Erdemes egy pár sorát megörökíteni ennek a szép levélnek.

„Mindenkor jól estek, de most különösen nagy örömmre szolgáltak a jó eredményről beszámoló sorai. Feleségemmel együtt gratulálunk a nagyon nehéz munka után megszerzett képesítéshez és kívánjuk, hogy ennek a hatalmas energia és anyagi áldozatnak legyen meg az erkölcsi és anyagi sikere. Ismerve Bódy úr páratlan szorgalmát s családszeretetét, biztosra vesszük, hogy a jó Isten meg is segíti. A tanári kar többi tagjának átadtam a jó eredményről szóló hírt.”

A levelet óvatosan elteszi íróasztalába Bódy József, és mint mondja, ez a levél egyik legszebb emléke marad életének. (sz. t.)

Lopás a bejelentőhivatalban

Tegnap délben a rendőrségi bejelentőhivatalban ismeretlen tettes kilopta Kornya Sándor gimnáziumi tanár pénztárcáját, melyben ötven pengőt meghaladó értékű pénz volt. Kornya Sándor egy bejelentőlapot vett és mikor tárcáját ki akarta venni zsebéből, hogy fizessen, akkor vette észre, hogy ellopták.

A bejelentő hivatalban akkor, amikor Kornya Sándor tanár ott tartózkodott, három férfi volt még rajta kívül. A rendőrség gyanúja most arra irányul, hogy ezek közül kerül ki a zsebtolvaj.

Rejtélyes csecsemőhalál jelentettek a rendőrségnek

A börgyógyászati klinikáról jelentették a debreceni rendőrségnek, hogy ott gyanus körülmények között meghalt Nógrádi Julianna nevű 10 napos csecsemő. A kislányt előző napon hozták be egy bellegelői tanyáról a klinikára s szülei ismeretlenek, csupán azt tudják, hogy édesapja egy uradalomban kocsis. Mivel a halálesetet a rendőrség gyanusnak találta, elrendelte a gyermek holttestének felboncolását és megindította a nyomozást a rejtélyes halál ügyében.

HIREK

Mindenben első
a „Debreczen”

GYÓGYSZERTARAK ÉJJELEI ÜGYELETI SZOLGÁLATA:

Január 1—8-ig. „Kossuth” gyógyszerár, Piac ucca. — Székely Adorján Petőfi-tér. — Batáry Imre, Mester u. Csapókeri „Árpád” gyógyszerár.

MENTOK TELEFONSZÁMA: 84.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Nem tudok én imádkozni

Nem tudok én imádkozni
A jó Isten megbocsátja nekem...
Mindég az ihlet száll felém,
Ha imára összetteszem kezem.

Ahitattal kezdem imám
De magamat mégis rajtakapom,
Hogy nem ima száll ajkamról
Versemet szavalom...

Oh, bocsásd meg nagy Istenem!
Fogadd el így tőlem!
Szálljon imádságként Hozzád!
Ahitatom versem...

Te alkottál! Te vezérelsz!
Elmémet is csak Te irányítod
Bocsásd meg — e tévelygésem
Mert így Te akarod...

Ha nem tudok imádkozni
Te tudod jól édes Atyám,
Hogy tiéd a lelkeim
Versem minden strófájában
Hozzád szólok, Veled vagyok!
Neved dicsőítem!

TROJÁN FERENCNE

A Debreceni Kálvinisták Templomgyűlésének hitvédelmi szakosztálya január 6-án, pénteken délután hat órai kezdettel ülést tart az egyház tanácsstermében, Kálvin tér 17. sz. alatt. A gyűlés tárgya lesz az 1938. évi egyházzajzi adatoknak bővebb ismertetése. A gyűlésen részt vesz Uray Sándor lelképásztor, a debreceni egyház lelkészelnökhelyettese, azonkívül többen hozzászólnak az ismertetéshez, miért is kérjük a gyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg, tekintettel a tárgy fontosságára.

A Székely Társaság ma, csütörtökön délután hat órai kezdettel tart közgyűlést az Arany Bika üvegtermében. A szokásos tárgysorozatban kívül Tankó Béla mond rövid megemlékezést Kuun Géza grófról, majd Visky Károly, a kitűnő etnográfus „A székely kapu”-ról tart előadást, vetített képekkel, végül Sallay Margit, a tehetséges fiatal énekesnő énekel zongorakísérettel magyar szerzők műveiből. Vendégeket szívesen látunk úgy a közgyűlésre, mint az utána következő társasvacsorára.

A Szepesség kérdése címen vetített képekkel tart előadást dr. Fux Antal felsőkereskedelmi iskolai igazgató, január hó ötödikén, ma csütörtökön a debreceni Tisza István Népszerű Egyetemen, a Kereskedő Társulat dísztermében, (Ferenc József út 8. sz.) Beléptidő nincs. Ruhátár van.

A Valtay Margit tánciskolájában, január 7-én kezdőknek 9-én haladóknak táncanfolyam kezdődik. Kossuth ucca 11.

Születési bizonyítványokat hamisított

Budapest, január 4. Közokirathamisítási bűnyűben indított nyomozást a budapesti főkapitányság.

Salgó Imre vaskereskedő tett feljelentést először Forgács Zoltán nevű 38 éves magántisztviselője ellen azért, mert Salgóék szerint a bejelentések alkalmával Forgács hamis születési bizonyítványt és egyéb okiratot mellékel a kiállított nyomtatványhoz.

Forgács Zoltánt előállították a főkapitányságra, ahol beismerte, hogy úgy a születési bizonyítványa, mint az apja halálhíradásáról készült okirat hamis, mert mindkettőben úgy szerepelnek, mintha református vallásúak lennének. Elmondotta, hogy barátja Lustig Sándor 36 éves borkereskedő

összehozta őt Fischer Dezsővel, akinek a Bethlen ucca 17. számú házában van nyomdája. Lusztig megbízásából Forgács őt születési bizonyítvány-blankettát és öt egri születési anyakönyvi kivonathoz használatos bélyegzőt rendelt meg. Fischer a blankettákat és bélyegzőket elkészítette és azt Lusztig rendelkezésére bocsátotta. Ezeket a nyomdász állítólag csak Forgács ügyében használta fel.

A főkapitányság bűnyűi osztályán tegnap délelőtt úgy Forgácsot, mint a borkereskedőt és a nyomdászt közokirathamisítás bűntette és közokirathamisítás bűntettében való bűnszegítési bűnrészség miatt előzetes letartóztatásba helyezték.

Derecskén hangulatos Szilveszter esttel fejezték be az ösztendőt. A névös műsort az illusztris helyi szerző: dr. Lovassy László tisztiorvos prologója vezette be és ugyancsak az ő „Kontraktus” c. parasztkomédiája volt az est legkiemelkedőbb száma. Ugy a szerző által elmondott prologót mint a Komédiát a lelkes közönség zajos derűvel honorálta. Vitéz Sebestyén György Gyula-diák „Kassa éneke” c. művészi ihlettel átírt versét szavalta, majd egy allegorikus szindarabot láttunk Mariay Hanna, Arany Julianna, Szabó Teréz, Beregszászi József, Tóth József, Nagy Károly, ifj. Mariay Barna dr., Magyar Béla, Kovács Béla és Milotay István előadásában. Dr. Mariay Barnáné MANSZ elnöknő az előadás jövedelmét a „Magyar a magyarért” mozgalom javára fordította.

Áramszünet. Tisztelettel értesítjük áramfogyasztó közönségünket, hogy folyó hó 6-án, pénteken hálózati munkák miatt az alábbi helyeken és időben: Délelőtt 11—14 óráig: Eperkert, Boldogkert, Mikepéresi út, Kerekestelep, Wolfalkatelep, Monostorpályi út, Wolf-szőlőtelep és uradalom, Szabó Kálmán u. Homokkert, Budai Eszaiás ucca, Galamb ucca és MÁV műhelytelep. — Délelőtt 12—14 óráig: Hatvan ucca eleje, József kir. herceg ucca eleje, posta palota, Déri-múzeum, Fűvész-kert ucca, Bethlen, Thali Kálmán, Honvéd, Kertész, Bundi, Görbe, Hajó, Csemete, Kar. Pesti, Mester ucca páratlan oldala, Böszörményi út, Pozsonyi út, Köntöskert, Szotvori-telep, Hatvanuccakert. Világítás Vállalat.

A részeg ember éretlen tréfája. B. Tóth János mándoki lakos a közelmúltban alaposan felöntött a garatra és hogy egyik vasútas ismerősét megbosszantsa, a sínvasakat összetartó csavarokat lefűrészelt. A vonat beérkezése előtt a szolgálattevő vasutas azonban felfedezte a vakmerő meggondolatlanságot és még idejében intézkedett a hiányok pótlására és csak ennek köszönhető, hogy nem történt nagyobb baj. A szakértők véleménye szerint a sín meglazítása folytán a vonat könnyen kiugorhatott volna a pályatest-ről, ami beláthatatlan veszélyt jelentett volna. B. Tóth Jánost a esendőrség őrizetbe vette és a Máv feljelentése alapján megindult ellene a büntető eljárás, amiért most vont a felelősségre a nyíregyházi törvényszék. B. Tóth János beszámíthatatlan részegségével védekezett, de a bíróság a súlyosbíró körülmények figyelembevételével — közveszélyű rongálás bűntettében — mondotta ki bűnösnek B. Tóth Jánost és hathónapi fegyházbüntetésre ítélte.

Az angol királyi pár a Niagara is meztelenül. György angol király és felesége június 8—15-ig lesz az Egyesült Államokban Roosevelt elnök vendége. Az amerikai út tervét már most részletesen kidolgozták. Az angol királyi pár nemcsak Newyorkba és Washingtonba látogat el, hanem a Niagara vízest is megnézi.

Zsolt Béla Debreczenben. Zsolt Béla a kiváló regényíró és publicista szombaton este 8 órai kezdettel a zsidó kultúresték sorozatában előadást tart a hitközség tanácsstermében. Bevezetői dr. Weisz Pál főrabbi mond. Jegyek mátol Csillognát.

Az Iparos Ifjúsági Önképzőkör, a szokásos évi tagfelvételeit megkezdi. Minden debreceni iparos ifjút s iparos családok 18 évtől betölthő fiait és lányait kellő információ mellett, szívesen látja tagjai között. Az egyesület egész évben működik. Telen könyvtár, sakk, biliárd, folyóiratok, napilapok állanak rendelkezésére a tagoknak. Táncesték havonként, műkedvelő gárda működik, melynek tagjai sorába is beléphetnek. Nyáron kerthelyiség szin paddal. Gyakori kirándulások. Tagfelvétel január 1-től február hó 15-ig minden héten csütörtökön este 6-ig nyolc óráig. Simonffy ucca 1. szám, II. emelet. Iparos Kör helyiségében. Elnökség.

Elgázolta a villamos Tomori Jenő volt nemzetgyűlési képviselő özvegyét Budapesten. A gázolás könnyebb természetű. Tomorinét lakásán apólják.

Külfutóiból milliárdos iparvezér. Tokióban 91 éves korában meghalt báró Maszuda. Alapítója volt Japán legnagyobb ipari, kereskedelmi, hajózási és bankkonzernjének, a Mitsui-konzernnek, mely ma már az egész világot behálózta. Ősrégi Japán örököskiráta családból származott. Atyja Amerikába küldte őt gyermekkorában hogy mint irodaszoleta eltanulja a fehérek szokásait, majd 30 éves korában otthagyta a katonaságot és mint közönséges munkás dolgozott amerikai gyárakban. A Mitsui-konzernnek ma milliárdokra rug a vagyona.

Kartelen kivüli Barátvölgyi szénbánya elsőrendű termékei legolcsóbb napi áron megrendelhető: Gombosi Zoltán Debrecen, Déli-sor 4-b. Telefon: 12-90.

A száj- és körömfájás gyógyítása. Francia kísérletek alapján az élesztő (friss élesztő, illetve száraz élesztő) a száj- és körömfájás gyógyítására igen jól bevált. A megbetegedett állatok reggel és este 1—1 negyedkiló friss élesztőt kaptak egy liter vízben oldva. Az állatok ezt szívesen felveszik. A gennyes helyek többnyire már 24 óra múlva behegednek. Állítólag a száraz élesztő is ugyanazt a jó hatást adta. Ez esetben 50 gr. száraz élesztőt 15 gr. cukorral, vagy 30 gr. mézzel egy liter langyos vízben oldottak fel két órával az adagolás előtt és melegen tartották. Az erre vonatkozó közlések szerint egyetlen ilyen módon kezelt állat sem volt több, mint négy napig beteg és egy sem vesztett tejmennyiségéből. Az eddig kínált drága és keserves szerekkel szemben a gazdák ezt az egyszerű, könnyen beszerezhető szert biztosan előnyben részesítik. Az élesztőt azért a gyakorlatban ki kellene próbálni. Gyógyítása különböző féléveknél ismeretes és ezenkívül az élesztő még erősítő s fehérje táplálékot és vitaminokat is tartalmaz.

Alkoholisták, akik gyomorhurutban szenvednek, elvesztett étvágyukat napi kb. 150 gramm természetes „Ferenc József” keserűvíz használata következtében gyakran meglepő rövid idő alatt visszanyerik. Kérdezze meg orvosát.

NYAKÖNYVI HIREK

Születések: Oláh Sándor iskolaszóleta Baltazár Dezső u. 18. fia Sándor. Pávay Ferenc hentesmester, István ut 37. fia Károly, Adám István főgépész Hortobágyi Halastó, leány Éva. Minya Gábor hév. pályamunkás, Nyil u. 114. leány Anna és Irén ikrek, Ignezi Károly esendőrtiszthelyettes Vigkedvő M. u. 30. leány Ilona. Mandel Sámuel hitközségi jegyző Szepességi u. 30. leány Veronika. Klein Gyula textilkereskedő Széchenyi u. 30. fia Gábor, Fejes Sándor máv. állászt Gróf Leiningen u. 19. fia Géza, Tóth Pál esztergályos segéd Herceg ucca 7. fia Árpád. Dr. Spitzer Lajos fogorvos Püspökladány leány Agnes. Rösler János cipészsegéd Dézsi A. u. 13. fia János.

Házasságok: Dr. Farkas Attila törvényszéki jegyző Sátorajanjhely — Gombos Margit Böszörményi út 31. Cseke Sándor gyári munkás — Ignez Róza Ruyter u. 44. Ferge Gábor fia Fanesika 53. — Puskás Mária Fanesika 54. Dr. Dávid Mihály ügyvéd Pásti u. 2. — Dávid Margit Szepességi u. 26. sz. Müller Károly cipészsegéd — Vince Julianna Csillag u. 91. Balla István városi tisztviselő Erdélyi u. 31. — Galvally Mária Szondi u. 6.

Halálozások: Özy Trnka Józsefné r. kat. 90 éves, Lónvai u. 31. Bodnár Domokos asztalosmester ref. 70 éves, Bethlen u. 69. Salenik László gyári munkás r. kat. 21 éves Gyánvicszta szálló. Özy Róza Jánosné r. kat. Wesselényi u. 87. Budai Lajos ref. 6 éves. Gágyár u. 6. Kovács György r. kat. 4 hónapos Hajdúböszörmény. Tóth Sándor gazdasági cseléd ref. 35 éves Nádudvar. Gyarmathy Mihályné ref. 75 éves, Rakovszki u. 17. Kratochvíla Sándor óras s. r. kat. 36 éves, Hatvani u. 47. Özy Erdődi Jánosné ref. 79 éves, Szegfű u. 13. Nógrádi Julianna r. kat. 9 napos, Bellegelő 288. Kató Sándorné ref. 28 éves Hajdunásás. Román Sándorné ref. 81 éves, Péterfia u. 25. Gálfi Imre fia. ref. 41 éves Vámpéres.

IRÓGEP HURAY, parkosok eladás-csere HURAY, T. 17-93

Blum kilépett a párizsi ügyvédi kamarából. Leon Blum szocialista vezér, aki a párizsi ügyvédi kamara tagja volt, levélben közölte a kamara vezetőségével, hogy kilép a tagok sorából. A kamara elfogadta a lemondást. A lemondás oka, Blum parlamenti elfoglaltsága, mely miatt már hosszabb idő óta nem gyakorolta ügyvédi hivatását.

Három milliódolláros plágiumper Senja Henie ellen. Senja Henie, a világhíres norvég jégkirálynő ellen nemrégiben pert indított egy amerikai író és három millió dollár kártérítést követelt tőle, mert állítólag legújabb filmjében ötletét plagizálta a jégkirálynő. A per újabb aranytal hővőt most, mert három fiatalember kidobta Henie lakásából az író ügyvédjét.

Lapunk olvasóinak PESTEN a Metropole szálloda RÁKÓCZI UT 58.

kedvezményes szoba és penzióárakat számít.

Télikert! — Kávéház! — Söröző! Jazz! — Táncc! — Cigányzene!

Kiss Ferenc ny. egyetemi tanár telesége meghalt

Dr. Kiss Ferencné Szécsi Zsuzsánna, dr. Kiss Ferenc egyetemi tanár neje, 69 éves korában Budapesten elhunyt. Temetése Budapestről Debrecenre való szállítás után csütörtökön délután félhárom órakor lesz a Köztemető 11. tábla A) oldali 9. sz. családi sírnál, a ref. egyház szertartása szerint. Bejárt a Kassa úti első kapun. Dankócég rendezi.

Ez a gyászír Debrecenben széles körben kell mély részvételt. Kiss Ferenc nyug. egyetemi tanár, az Országos Szeretetszövetség elnöke, a magyarországi református élet kimagasló alakja, az ő mély gyászában átérző fájdalommal osztozik a gyászoló család sok tisztelője. Negyvenöt évi boldog házasság után vesztette el Kiss Ferenc hű életpárját, mivel egy volt a szeretet munkájában, együtt dolgoztak és örültek a Szeretetszövetség kiteljesedésének. Az áldottszívű nagyaszonny rövid, de súlyos betegség után tért vissza teremtőjéhez. Emléke legyen áldott.

Dr. Berényi Béláné Aczél Édy halála

Mély megdöbbenést keltett az egész városban Aczél Jenő ügyvéd leányának, Aczél Edinek, dr. Berényi Béla orvos, fiatal feleségének tragikus halála. A 21 éves bájós, nagyműveltségű asszony 3 év előtt ment férjhez s házassága után alig egy évre betegeskedni kezdett. Aggódo hozzátartozói mindent elkövettek, hogy a több mint másfél év óta betegeskedő fiatalasszonyt megmentsék az életnek, de minden odaadó önfeláldozás eredménytelen volt. Hónapokkal ezelőtt már olyan legyengült állapotban volt, hogy a budapesti Sieszta szanatóriumba szállították, ahol tegnap éjjel meghalt. Holttestét Debrecenbe szállítják s péntek délután egy órakor helyezik örök nyugalomra. A mélyen sujtott férj dr. Berényi István városi tisztiorvos fia.

Aczél Édy három évvel ezelőtt, 18 éves korában ment férjhez dr. Berényi Béla orvoshoz. Fiatal, gyermekkori szerelem beteljesülése volt ez a házasság, a fiatal férj, ahogy diplomáját megszerezte, feleségével együtt kiment Bécsbe, tanulmányait folytatni és a fiatal, jelesen érettségizett Aczél Édy a legnagyobb boldogságban élte napjait szerető férje mellett. Két évvel ezelőtt tértek vissza Magyarországra, a fiatal asszony már akkor betegeskedni kezdett és férje Budapesten nyitott rendelőt. A tehetséges fiatal orvos igen rövid idő alatt nagy prakszisa tett szert a fővárosban s a legboldogabb harmonikus házasságban éltek, melyet csak néha-néha a bájós asszony betegeskedése tett fájdalmassá. Megkíséreltek mindent, egyik szanatóriumból a másikba vitték, míg pár hónappal ezelőtt a magas láz teljesen ágyhoz szögezte Berényi Bélánét. Akkor bevitték a Sieszta szanatóriumba, ahol az utolsó hónapokat töltötte és szerető férje, aggódo hozzátartozói állandóan mellette voltak, bizakodtak, reménykedtek, hogy mégis csak kiheveri a súlyos betegséget. Nem volt Budapestnek olyan tudóspeciálistája, aki megvizsgálta volna, de egyik sem

tudott a legyengült szervezetű fiatal asszonyon segíteni. Hetek óta a legválóságosabb állapotban volt s tegnap reggel férje karjai között kilehelte lelkét.

x Gyász esete alkalmával forduljon bizalommal Fehértói Dániel temetkezési vállalatához, Degeföld tér 4. Telefon 11-85.

Özv. Román Sándorné Stenger Mária, életének 82 évében elhunyt. Temetése pénteken délután negydhárom órakor lesz a Köztemető 2 A) ravatalozójából, a római katolikus egyház szertartása szerint. Lakás: Péterfia uca 25. Temetését Fehértói vállalatja rendezi.

Kiss Lajos életének 70. évében elhunyt. Temetése pénteken délután három órakor lesz a Köztemető 2 A) ravatalozójából a római katolikus egyház szertartása szerint. Lakás: Csapó uca 100. Temetését Fehértói vállalatja rendezi.

— Borászati tanfolyam a budafoki borászati szakiskolában. Az érdeklődők részére a budafoki borászati szakiskolában 1939 január hó 9. napján, délután 3 órakor borászati tanfolyam kezdődik. Ezen időszakos tanfolyam keretében elméleti és bemutató előadások során tüzetesen ismertetjük a borkészítési eljárásokat és a korszerű pincégazdasági gépeket és eszközöket. Az előadásokon kívül a tanfolyam hallgatói pincégyakorlatokon is részt vesznek a szakiskolával kapcsolatos nagyszabású felszerelt állami pincégazdaságban, valamint szakzerűen vezetett bemutatókon megismerkednek a hírnevesebb borbottalakkal és jelesebb borvidékeink jellegzetes boraival. A tanfolyamra írásban kell jelentkezni a budafoki m. kir. borászati szakiskola igazgatóságánál. Részvételi díj 15 pengő. Részvehet minden komoly érdeklődő. Előadások és gyakorlatok délutánként 3-7 óráig. Lakásról és élelméről kiki maga gondoskodik.

Tartós hullámot,
hajfestést, frizurát
Batánál Simonffy-utca 1. sz.

x Garai tánciskolájában, postásoknál és a Margitban új táncanfolyam kezdődik.

— Öt napja alszik egy telefonkezelő. Egy bukaresti nagyszülő távbeszélőjének kezelőnője a 25 éves Éder Anna már öt napja megszokott nélkül alszik. Az orvosok tehetetlenül állanak a különös jelenséggel szemben s nem tudnak a leányon segíteni.

— Új egyetemi magántanár. A kultuszminiszter dr. Bobula Idának, a budapesti Sarolta Kollégium igazgatójának, a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem bölcsészeti karán „Fejezetek az újkori magyar kulturtörténelemből” c. tárgykörből egyet. m. tanárrá történt képesítését jóváhagyólag tudomásul vette s ebben a minőségben megerősítette.

— Balmazújvárosban gróf Semsy László földbirtoks a karácsony ünnepére a község szegény lakosai között 200 szegény családnak egyenként 25 kg. lisztet és 1 kg. húst osztott szét. Ezzel is tanujelét adta a szegényekhez való jóindulatának éppen úgy, mint legutóbb a Magyar a magyarért akció alkalmával felajánlott és leszállított 150 mm. búzával.

Sziriusz mester horoszkópja 1939-re

1. Nem lesz háború,
2. újabb területeket kapunk vissza,
3. jó termés lesz.

A Debrecenben is jól ismert Sziriusz mestertől a napokban hozta a székasos újságot, aki újabb társadalmi, politikai és közgazdasági kérdésekben is jóvendől, az 1939. év eseményeiről a következőket írja:

— Tömegesen jönnek hozzám az emberek. Egyre többen kíváncsiak, mit hoz a jövő. Hála Istennek, nagyon sok jót mondhatok. Az új esztendőben jobb lesz a termés, mint tavaly. Gabona termésünk jóval meghaladja az ideji jó termést és a gyümölcsösökben is sok öröme, boldogsága lesz a gazdáknak. Különösen kiváló lesz a termés barackban és szőlőben. De a búzában, gyümölcsnek jó lesz az ára is és sok új piac nyílik meg külföldön a magyar föld terméneinek. Jó termés lesz 1940-ben is de 41-ben katasztrófális lesz különösen gyümölcsben a helyzet.

— Az időjárásban az egész új esztendőben nem lesznek rendkívül nagy hirtelen változások. Tavasszal több korai vihar lesz, de csak az ország egyes részeiben. A nyár túlnyomóan derült. Sok kánikulás napon lesz részünk. A jövő tél első fele enyhe lesz, februárban jönnek a farkasordító hidegek.

— Boldogan közölhetem, hogy a jövő esztendőben még több várost és több száz falut esatolnak vissza

Magyarországhoz az elcsatolt részekből. Háború nem lesz! Több magasállású külföldi államférfiú jön hozzánk döntően fontos tanácskozásokra. Sajnos, külföldön több rendkívül súlyos repülőszerekesítés következik be. Egy üzbényi kitérő is szörnyű pusztításokat fog végezni.

— És visszatérve szeretett hazánkra, elmondhatom, hogy három eddig ismeretlen sportember világraszóló eredményeket fog elérni.

— A lovak a farakáshoz nyomták. Horváth Lajos 52 éves földmunkás, Bellegelő 205. szám alatti lakos tegnap a városi faraktárnál faszállítást közben súlyos szerencsétlenség érte. A farakás és a szekér közé került és a lovak olyan erővel nyomták a farakás hoz, hogy homlokán s járomcsontján súlyos sérüléseket szenvedett. A mentők részeseitették első segélyben.

— A Kisfaludy Társaság szerdán tartotta felolvasó ülését, amelyen Vojnovich Géza meleg szeretettel köszöntötte Lyka Károlyt, a Társaság tagját, aki most töltötte be életének 70. esztendőjét. Ezután Petrovics Elek terjesztette elő a Greguss Bizottság előadói jelentését, amelynek alapján a Kisfaludy Társaság Réthy Istvánnak és Nagy Sándornak Greguss-éremmel való kitüntetését határozta el. A Kisfaludy Társaság egy rendes tagsági helyére a Felvidék költőjét Mész Lászlót ajánlja Sik Sándor, Harsányi Lajos és Hegedűs Lóránd. A levelező tagsági helyre Hankiss János debreceni egyetemi tanárt, a magyar irodalom külföldi ismertetése terén kifejtett buzgóságáért ajánlja Radó Antal és Csengeri János. A Kisfaludy Társaság a választásokról január 31-iki közgyűlésén dönt.

— Zlinben elkészült a Bata-gyár új palotája, amely 77 méter magas felhőkarcoló a legnagyobb betonépítmény egész Európában. 3800 vagon cementet használtak fel az építkezéshez.

TERMÉNYTÖZSDE.

A készrúpiacra a búza 5 fillérrel olcsóbb, a zab pedig kötés nélkül 5 fillérrel drágább.

Búza tiszavidéki 77 kg 20.10—20.20
78 kg 20.30—20.40 79 kg 20.50—20.60
80 kilós 20.60—20.70. — Felsőtisza
77 kg 20.00—20.10 78 kg 20.20—20.30
79 kg 20.40—20.50 80 kg 20.50—20.60
rozs pestvidéki 14.10—14.20, rozs más
14.20—14.30, takarmányárpa első-
rendű 16.00—16.30, középminőségű
15.70—15.90, sörárpa kiváló 19.50—
20.00, prima 19.00—19.50, zab első-
rendű 18.60—18.75, középminőségű
18.50—18.60, tengeri 12.90—13.00,
korpa 12.70—12.80, 8-as liszt 15.80—
16.00 pengő mázsánként.

SERTÉSVÁSÁR.

A tegnap megtartott ferencvárosi sertésvásárra 3607 darab sertést hajtottak fel. Ezek közül 1029 darab volt angol húsértés. A vásár irányzata közepes volt. Árak: uradalmi zsírsertés páronként 340 kilón alul 95—98 fillér, kivételesen 100 fillér, szedett sertés silány 82—84 fillér, angol sonkasertés II. 85—94 fillér, exportzsír márkázott 150 fillér kilónként.

TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNY- PIACI ÁRAK

Búza 19.00—19.30, rozs 12.60, árpa 16.50—17.00, tengeri 11.80—12.50, tengeri csöves 9.00, lucerna 10.50—11.60, széna 7.00—10.00, búkköny 4.50—6.70, cukorrépa 2.70—3.60, takarmányrépa 1.60—1.80, szalma 2.80—3.20.

Lelkünk fel nem mérhető fájdalmával tudatjuk, hogy Isten teremtményeinek egyik testi és lelki tökéletessége, jövő reménységünk, büszkeségünk

Dr. BERÉNYI BÉLÁNÉ

szül. ACZÉL ÉDY

f. évi január hó 4-én gyönyörű fiatal életének 21-ik, a föld legszebb házasságának 3-ik évében a mártírok szót. anságával türt hosszas szenvedés után Budapesten elhunyt.

Drága kedvesünket hazahozatjuk, temetése időpontjáról később intézkedünk.

Részvéltáogatások mellőzéséért esedezünk.

Dr. ACZÉL JENŐ és családja
Dr. BERÉNYI ISTVÁN és családja
Dr. BERÉNYI BÉLA
A Nagyszülők és rokonok.

Debrecen, 1939. január 4.

Az uri betyár

Hajdusági regény

Írta: Mórincz Pál

(32)

Kedvesen, derűsen folyt a beszélgetés... Bogdán Imre kapitány talán még a szokottnál is szaporábban hallgatta a zamatos viszontlátást... Már az is fájt neki, hogy a bíró többnyire csak a szenátorral beszélgetett és végül, mivel különben is szokása volt a díkelezés, felállott... Többször megköszönte a pohárát.

— Uram! Uram!... Mezőkeresztesi bíró uram!... Ihol elfogyasztottuk a vacsoránkat, s mi még csak nem is koccsintottunk. A szenátor úr annyira lefoglalta a bíró urat, hogy miink még szót sem válthattunk... Pedig az igaz magyar barátságban mi sem vagyunk utolsók... Nekem is van rendes, tornácos házam a Kaudia utcán... Ha tehát Debreczenbe jön bíró uram, valamiképpen el ne kerüljön... Harapnivaló, pár pohár érmelléki bakar nálam is csak kerül. Isten tartsa sokáig bíró urat és vezérére szerencsével az útjában... Lelkemből kívánom!

— Vivát! kiáltották jókedvűen az urak. A kapitány a szerényen mosolygó bíróval oly hevesen összekoccsintotta poharát, hogy koccsintás közben az erdőmester pohár szelét is lecsorbították.

— Disznódom adtát! Török Pál erdőmester úrnak másik poharat kellett hozatnia, éjféle tizenegy óra tájt azonban már a jó visonai sem kellett neki. Elszunyókált az öreg úr; a figyelmes Csáky Gergely szenátor mihelyst észrevette, így szólt:

— Csitt, barátaim!... Csitt!... A jó álmot hozó istenkéket ne riasszuk el Pál bátyánktól... Holnap is nap léssen... Glauber uram!... Csináljuk meg a számadásunkat!

— Már boesásson meg a tekintetes úr! — vágott közbe a bíró is. Az én vendégeim az urak!

Am Csáky Gergely szenátor úr nem hagyta annyiban a dolgot: — Hohó, kedves bíró uram!... Nem addig van az... A hortobágyi esárdában én hivatalomnál fogva itthon és gazda vagyok. Glauber uram, csináljuk meg hát a számadást!

Az öreg Török Pál erdőmester úr is felébredt a vitakozásra és íziben kimondotta:

— Felét-felét, fiam... Ez az igazság! Az erdőmester osztó igazságában a bíró is megnyugodott, majd a fizetés után Csáky szenátorral melegen megszerítették egymás kezét, aki még szívesen megkérdte:

— Persze, mi már nem látjuk bíró urat?

— Biz' az én utam sietős... Ki tudja, hogy holnap hányadik határban járok? — Sajnálom bíró urat... — Mert holnap estére ismét összejö-vünk az Ohátról... Hé, Matyi! — fordult a barátságsszerető szenátor a csendesen mosolygó állatorvoshoz. — Legalább te ne maradj el! Várj itt holnap reánk!

Az urak mentek a melegre fűtött vendégszobába aludni, az orvos a betvárral nekilódult a komor pusztai éjszakának. Bogdán Imre mérrendőrkapitány az ámbitusról is utánuk kiáltotta:

— Hé, bíró uram... Oszd el ne felejtse, hogy a Kaudia utcában lakom!

Nyomasztó setét volt az éjszaka a Hortobágyon. A kilencégy köhídon át az orvos tanyájához ballagtakban Dely Mátvás egyszer csak megszólalt.

— Hej, te Pista!... — No, mit akar kedves Mátvás bátyám?

— Ember vagy öcsém!... Az édes szülőanyád is elhítte volna, hogy te vagy a keresztesi bíró!

Nem szólt rá betyár. A hortobágyi hid túlsó végén ám bizonyosan valamiben megbodlott, mert hamiskásan összependerült a sarkantyúja.

Dely Mátvás aznap este csakugyan a hortobágyi fogadóban várta Csáky Gergely szenátor úrékat. Alig telepedtek az asztalhoz, az öreg Török Pál erdőmester mungyárt felhozta a keresztesi bíró.

— Hej, Gergely öcsém!... Sokat hallgattam az éjszaka... De annyit mondom, értelmes ember ez a bíró!

— Remek magyar ember az! — és a szenátor kérdően tekintett Delyre. Hé, Matyi, mikor ment el a bíró uram?

— Bíró uram?!... Melvik?... — Az a keresztesi bíró!

— Keresztesi bíró?!... Én ugyan soha nem láttam azt!

— Nem láttad?! — Az öreg erdőmester bosszúsán az asztalra esott.

— Hát akivel tegnap este vacsoráltunk... Az a derek, értelmes gazdember ugyan ki volt?

— Érttem már!... Sohasem volt. Nem is lesz az soha. Keresztesen, bíró.

— Ez meg már miféle bolond beszéd, Mátvás? Csáky szenátor összeráncolta a homlokát, mert nem szeretett semmi léha tréfát.

— Pedig én a valóságot mondom!... Az a tegnapi dérek, szép fiatalember nem volt más, — mint a betvár Sós Pista!

— Komám!... Ne homolj! — Bogdán Imre kapitány egész megrökönyödötten felrántotta fejét. — Hiszen én ötször is paroláztam vele... A házamhoz is meghívtam vendégül!

Dely a fogadóhoz fordult. — Szólion már maga is Ferus bácsi! Hát kivel vacsoráztunk mi tegnap?

— Az bizony Sós Pista volt, uram! — és a fogadós megforgatta kezében a leomelt kerek barsonysarkáját. Nöde, vacsorált már az máskor is ilyen urakkal!

Csáky szenátor elnevette magát és a hüledező kapitányhoz fordult: — Imre!... Ha tudtad volna, — hogy ki az?... Mit eselekedtél volna?

— Biz én magam sem tudom... Mégis jobb így, hogy csak most tudom meg!

Igen vontatottan indult a vacsora. Csáky Gergely szenátor egészen elmélyedt a gondolataiba... Majd kétszer is megismételte:

— Kár az ilyen emberért, hogy ilyené vált...

— Ilyenné vált tolvai, rabló hárszagdaja miatt, akivel mint bűnrészt elítélték... Am a börtönből megszökött... Betyár lett Sós Pista! — búsongósan hangzott a mélyérzésű állatorvosnak a szava; a esárdához ablakát sötétítve zörgette a hortobágyi szót.

Sporthíradó

A DEBRECZEN sporthírszolgálat jelenti:

A Boeskaai vezetősége szombaton megy át Ungvárra és adja át a Boeskaai zászlóját az ungvári sport egyesületnek. Balogh Gyula kormányzótanácsos, dr. Tarján Oszkár HEV főtanácsos vezetik a Boeskaai elnökséget, míg a Keletmagyarországi Labdarúgó Egyesülete képviselőiben Tamássy László szerkesztő megy át. Ő képviseli az ünnepélyen a Magyar Athletikai Szövetség keleti kerületét is.

A Magyar Athletikai Szövetség keleti kerülete különben elhatározta, hogy a Felvidék visszacsatolásának öröme, és abból az alkalomból, hogy Ungvár a keleti kerülethez tartozik a jövőben, a keleti atletikai kerületi bajnokságot ez évben júliusban saját költségén Ungvárott rendezzi meg. A MASz keleti kerülete elhatározását csak elismerés fogadja.

Nemzetközi műsor is vár idén a keleti atlétikára. A MASz keleti kerülete a nyáron Kolozsvárott Észak-Románia válogatott atlétagárdájával mérí össze erejét. A tárgyalások már előrehaladott állapotban vannak. A találkozósokat leendőszereit fogják.

A Keleti Játékvezetők Testülete újabb tanfolyamot tart és új játékvezetőket képez ki. Főleg intelligens, képzett egyetemi hallgatókat, tisztviselőket vár a keleti JT. A tanfolyamokat vidéken is megrendézi.

A keresztyázó szövetség vidéki műkoresolyázók részére téli tanfolyamot rendezett Budapesten és ezen a vidékiek megfelelő oktatást kaptak. 32 középiskolás fiú- és leány vett részt a tanfolyamon és ennek befejeztével vizsgaszerű versenyt rendeztek, ahol igen jól szerepeltek a vidéki tehetséges műkoresolyázók. Első lett Kálmán Ferenc, Nyíregyháza. 2. Kovács Vilmos, Nyíregyháza. A debreceniek közül Hegedűs István 4., Preininger Tamás 7. lett, ami szintén igen szép teljesítmény.

A téli sport hívei versenyeket is láthatnak még ebben a hónapban, ha az időjárás kedvező lesz. Pénteken bemutatóverseny, január hó 22-én bajnoki gyors műkoresolyaverseny, sz verseny lesz. — Ha lesz hó és lesz fagy.

MŰKORCSOLYÁZÓVERSENY ÉS BEMUTATÓ

az onyhe időjárás miatt nem pénteken hanem vasárnap délelőtt fél 10 órakor lesz megtartva. Piac ucca 56. szám alatti jégpályán.

x Nagy kedvezménytel válthat színházi fizet-szelvényt a Csokonai Színház földszinti titkári irodájában.

APRÓHIRDETESEK

Levelezés

Aranyeső.

Egy nappal később kereszti öll. Megpróbálok. Nagyon beteg vagyok Csókollak. 454

Alkalmazást nyer férfi

Ujsággézhivő

és árus felvétetik a DEBRECZEN kiadóhivatalában. Elfoglaltság reggel 5—9 óráig. Fizetés fix és jutalék. Beesületes megfelelő idejű szolgálat után OTI nyugdíj. Jelentkezés délután 4 és 6 óra között.

Jó munkás

fodrászsegéd felvétetik Késes ucca 26. Poludnyák Dezső. 478

Kifutó

felvétetik, Lukács, Piac ucca 41. szám. 481

Előkelő

cipőkereskedelmi vállalat helyi fiókjába tanone felvétetik. Cs 115 az árja követelményeknek megfelelő ajánlatokat „Jövő” jellegre a kiadóba kérünk. 477

Ügyes

kifutó azonnal beléphet, Fekete fűszerüzlet, Böszörményi út 52. 468

Jobb

megjelenésű férfi és nők, napi 5 pengő keresetre felvétetnek. — Nagy Árpád cipőüzem, Kőlvén-tér. 456

Ügyes

kifutó, helyi fizetéssel azonnal alkalmaz az Aladdin, Piac ucca 63. 417

Alkalmazást nyer nő

Ujsággézhivő

és árus felvétetik a DEBRECZEN kiadóhivatalában. Elfoglaltság reggel 5—9 óráig. Fizetés fix és jutalék. Beesületes megfelelő idejű szolgálat után OTI nyugdíj. Jelentkezés délután 4 és 6 óra között.

Gépiró

kisasszony irodába felvétetik. Lehet asszony is. Csapó ucca 49. szám iroda. 450

Kifutóleányt,

azonnalra jó bizonyítvánnyal felveszek, Werner, Ferenc József út 70. szám. 473

Megbízható

nagyobb kifutóleányt felvesz, Pintér ékszerész, Ferenc József út 18. szám. 474

Gyermekszű

perzsaszőnyegszövőnő, ki önállóan dolgozik, azonnal felveszek. — Eötvös ucca 51. 461

Alkalmazást keres nő

Öskeresztény.

érettségizett, gyors és gépirónő és perfekt könyvelőnő, nagy gyakorlatl azonnalra állást keres. „Szerény” jelige. 466

Német

kisasszony elhelyezkedne gyermek mellé. Cím a kiadóban. 433

Német

kisasszony állást keres gyermek mellé. Jel. — Eötvös, Cím a kiadóban. 484

Középkorú nő elmenne házvezetőnőnek, vagy gazdasszony-nak. Cím a kiadóban. 453

Intelligens

magános nő, háza van nyugdíjasnak gondozója lenne. Cím a kiadóban. 452

Háztartási alkalmazott

Bejárónőt

felveszek. Széchenyi ucca 48. 480

Bejáró.

vagy bentlakó, minden eseléd alkalmazást nyerhet. Arany János ucca 2., földszint 1. 458

Bejárónőt

egész napra azonnal felvesz. 8 után, Kosuth ucca 39. I. em. Nemeskay. 449

Ajánlat

Grafológusnő

problémáit megoldja, s tanácsot ad. Fogad: Széchenyi ucca 43. 354

Varrógép, keréknar vétel, csere, eladás kölcsönzés. — Géprészek minden géphez. Javítások jótállással. Eisenberger, Csapó ucca 101. szám. 1379 1. 15.

Koresolya

2 pengőtől. Sláger gramofonlemezek hihetetlen olcsón s ajándéktárgyak. Vagyonmentő. Hunyadi ucca 18. 1037 1. 7.

Hő- és sárelpő.

javítás. Vulkanizálva is Nagy Károly, Batthyány ucca 10. 382 2. 3.

Magnésküll
JAFFA narancs
1 pengő.
Mézédes paloma MANDARIN
88 fillér kilója a
Déli gyümölcsesarmokban
Arany Bika mellett
és a Hungaria palotában

„Le-La“
zománcos tűzhelyek és
olesóbb lakatos tűz-
helyek raktára, Leven-
esik, Csapó uca 87. sz.
Zománc tűzhelyek szak-
szerű javítása.

445 I. 6.
Zománcozott tűzhelyek
nagy választékban ol-
esón kaphatók. Ocska
tűzhelyét becserelem.
Hatvan uca 70. Tele-
fon : 12-81.

1673 I. 11.
Lengyelbundák,
női bekecsék, koci-
bundák, olesón a
Gambriuszban, Adler-
nél. 392

Sveici női fehérne-
mők
Harisnyák Zsebkendők
mélyen leszállított
árban
Nagy Gyulánál
Püspöki palota

Köcsik,
minden alakban, autó-
fényezés, Riesz koci-
gyártó, Hatvan uca.
1828 I. 8.

Magyaros és disz-
magyar
délutáni és vacsora
ruhák készítés és aicsón
kaphatók választékban
STAMPF női szabó
Debrecen, Rencs József uca 30
Vételkényeztetéskül
díjjal megtekintés.

Ajándék
kosaras naptárak már
8 fillértől kaphatók az
Acsél Antikváriumban,
Széchenyi u. 2. Ugyan-
ott előjegyzési és zseb-
naptárak. 1376 I. 5

Fehérnemű
varrást, hímzést, leg-
olesóbban, legszebben
készítessen, Kút uca
62. alatt. 463 I. 20.

Teljes ellátás

Kellemes lakás,
finom koszt a Hun-
gária panzióban **szobák
napokra s hónapszám-
ra,** Ferenc József út 59.
szám, telefon : 23-39.
800 vv.

Élelmiszer ital

Prima édes érett narancs
68 fill.
Mézédes mandarin
88 fill.
Batul alma
80 fill.
GOLENCZY
Sas u. 2. Tel. 16-05

Zamatos
tokajhegyaljai ó és új-
borok, termelői pincé-
szete, Széchenyi uca
22. szám 933 I. 4.

Libamáj,
3 fillértől dekája, liba-
zsír téstába 2 pengő
kilója. Tökkáposzta, s
vizesugorka kapható a
csapó ucai színházjá-
rónál, libahúszletheben.
1322 I. 13

Oktatás

Angolul
tanít jó kiejtéssel be-
szelő úriasszony, La-
kosné, Simonffy uca
32. szám. 469

Rádió

Rádiót,
3. vagy 4 lámpást, tele-
pes készüléket keresek
megvételre. Ajánlatot
„Rádió 3“ jellegre a ki-
adóba kérem leadni.
318 vv.

Bútor

Eladók
valódi antik komól,
szekréter, ágyak fo-
telek, székek, Pesti u.
43. sz. Czeglédy. 476

Hármasszékény,
fróasztal, rézgy, félhá-
ló, mahagóni háló, sod-
ronyok, ebédlszék-
rény, cjjeliszékények
eladók, Mester uca 40.
471

Világos
keményfaháló, egyéb
bútorok, sürgősen el-
adók. Homok uca 81.
459

**Tüzelő
anyagok**

Itt az olesó fa!
Szár, aprított akác és
tölgyfa hazaszállítva, s
mázsánként 4 pengő
20 fillér és jómínőségű
szemek. Kovács Iake-
reskedő, Szent Anna u.
36. szám. 129 I. 6.

**Üzlet, műhely,
raktárhelyiség**

Hentesüzlet
10 éves, lakással 24
pengőért kiadó. Biztos
megélhetés. Sámsoni út
69. Gríner. 442

**Kiadó lakás
kétszobás**

Kétszobás
lakás mellékhelyisé-
gekkel, dísnótartással,
február elsejére kiadó.
Homok uca 81. 460

**Kiadó lakás
háromszobás**

Bikabérbházban,
3 szobás, központi-
fűtéses lakás azonnalra
is kiadó. Bármikor
megtekinthető, kules a
házfelügyelőnél. 455

**Kiadó lakás
nagyobb**

4-3 szobás
lakás, komforttal ki-
adó. Hunyadi uca 17.
416

**Butorozott
szoba**

Elegánsan
butorozott szoba, villa-
lakásban kiadó. Zela-
mér uca 5. (síketnéma
intézet mellett). 482

Egyszemélyes,
csinos parkettes búto-
rozott szoba, lépcső-
házi bejáratl kiadó.
Blaháné 14. (rendőr-
palota mögött). 381

Különbejárattú
csinosan butorozott
szoba olesón kiadó,
Arany János uca 29.,
keresztépület. 479

Különbejárattú
uccai butorozott szoba
kiadó, egy személynek,
Garay uca 20. 464

Különbejárattú
uccai szoba, bútor nél-
kül kiadó Hatvan uca
58. szám. 448

Vegyés

Ipari
átképzés könnyen elsa-
jáltatható, az egész vilá-
gon forgalmi iparra. —
Cím a kiadóban. 407

Elveszett

Elveszett
a püspöki palotától a
Pásti ucaig tartó út-
vonalon egy pepila fe-
delő L. Liga tagsági
díjat tartalmazó könyv,
nagyobb mennyiségű
baleggel. Megtaláló a
Liga irodájába 3 P ju-
talom ellenében adja
le. 465

Ingóságvétel

Mindent
veszek. Használt bú-
tor, varrógépet, zálog-
cédulát. Ingóságokat.
Andráskó, Csapó uca
16. sz. Hivásra jövök.
686 I. 4.

**Ingóság
eladás**

Kétaknás folytonógó
„Perpetum“ salgótar-
jáni kőszékalyha, jó
állapotban, nagyobb la-
kások, szobák fűtésére
igen alkalmas, eladó.
Párja megtekinthető a
kiadóhivatalban.
1679 vv.

Műkoresolya,
kiváló acél, kerekorrú,
42-es cipőre szerelve,
cipővel együtt 25 pen-
gőért eladó. Domokos
Lajos uca 6. 1909

Fekete
zakó, esikós nadrággal
eladó. Böszörményi ú.
11. A. Farkas. 234

Asztalosok
24 személyes asztal ki-
húzó szerkezete eladó.
Domokos Lajos uca 6.
1234

Nutria
leánybunda, sapka, s
muff, hócipő, férfiruha
eladó. Bundi uca 9.
441

**Gazdasági
eszközök**

Szánkatalp,
szekértengelyre szerel-
hető és egy teljesen jó-
karban levő sárga vá-
szonfedeles kocsit eladó
Honvédtető uca 6.
95 vv.

Eladó ház

Nagyszerű
üzletet csinál, aki a vá-
ros forgalmas, nagy
fejődés előtt álló he-
lyén azt a házat meg-
veszi, amelyikben 2 szo-
bás, 4 egyszobás lakás
és 1 üzlethelyiséggel
szobával bíró lakás
van. A havi jövedelem
130 pengő. A ház a vé-
telár felével már átve-
hető. Címet a kiadóhi-
vatal mondja meg.
14 A +

Három utcára szóló
nagyszerű házat vehet
a Nap utca, Attila tér,
Baross utca által hatá-
rolt telken. A ház a
Nap utca 22. szám alatt
van. Az alapincézett
épületben szépen ber-
endezett vendéglő ma-
gában véve is jó jöve-
delmet biztosít. Négy-
szobás urilakás parket-
tes, fűrdőszobás, víz,
villany, gázvezetékekkel,
virágos udvar, szőlőtu-
galas, fák. Most hat szá-
zalékos kamat jövedel-
met hajt. A ház most
olesón és kellemes fel-
tételek mellett megve-
hető. 23+

Eladó
ház a város szívében 4
lakással, mindégnyikhez
fűrdőszoba, évi 4000 P
bérjövdelemmel — 366
négyzetgöl területen.
Szép virágoskert, ötven
darab termő gyümölcs-
fa, baromfiudvar, sem-
pernova front. Első-
rendű tőkebefektetés,
Rákóczi uca 35. szám.
Értekezni 2-ik lépcső, a
tulajdonosnál. 101+

A lakbérből
kifizetheti az egész ház
árát, ha megveszi a
most újjáépített, Var-
gakerben fekvő házat.
Lakbéréből havi 97 P
folyik be. Előnyös fel-
tételekkel a ház azon-
nal átadó. Cím a kiadó-
ban. 20 A +

Önmagát kifizeti
két év alatt egy havi
290 pengőt jövedelmező
ház. Ügynökkel nem
tárgyalok. Cím a ki-
adóban. 19 A +

Kevés pénzzel
átadó 54 pengő havi
bérjövdelem hozó ház
115 négyzetgöl telek,
két szoba-konyhás la-
kás, más kislakás és
két pincéhelység is van
benn. Alkalmi vétel.
Salétrom utcán fekszik.
Cím a Debreczennél.
17 A +

56 pengőt
hoz havonta egy 133
gölés telken fekvő
ház, több kislakás van
rajta. Alkalmi vétel 15
pengőért megveszi. Cím
a kiadóban. 13 A +

Ugyszólván ingyen
juthat most házhoz az,
aki megveszi a Héttve-
zér utca 47. számú há-
zat, mert a vételárat
lakbérlekötéssel, részle-
tekben kifizetheti, tehát
amit a háztulajdonos-
nak fizetne lakbérként,
azt saját háza árába fi-
zeti. Nagyon szép kony-
hakert, két szivattyus
kut van a 700 négy-
szögöles telken. Hosszú
tornác, több lakás, is-
tálló van a házban. Jól
jár, aki megveszi. 4+

Kertségben
csinos ház igen olesón
eladó. A Bozay tele-
pen. 384 négyzetgöl te-
lek, 3 kislakás. Az át-
vételhez alig kell vala-
mennyi pénz. Felvilá-
gosítást a Debreczen
kiadóhivatalában.
16 A +

Előnyös vétel.
Aki jó üzletet akar csi-
nálni, vásárolja meg a
Hatvan utca egyik mo-
dern házat. Nagy, 591
négyzetgölés telek, több
lakás van rajta: 4 szo-
bás, 4 háromszobás, 7
kétszobás és 7 szoba-
konyhás lakás, de még
ezen kívül 3 üzlethelyi-
ség is bérbe van adva.
A ház havi jövedelme
most 909 pengő. A tu-
lajdonos előnyös felté-
telekkel eladná a házat.
Címe megtudható a
Debreczen kiadóhivata-
lában. 15 A +

Masszív-sarokház
vásárláson, a város leg
forgalmasabb központ-
ján, régi bevezetett jó-
meneteli fűszerüzlettel
és italméréssel, a tu-
lajdonosok visszavonu-
lása miatt, jutányos ár-
ban eladó. Kötő tőke
befektetés. Cím a ki-
adóban. 107+

Kötő tőke
jövedelmet biztosít ma-
gának, ha sürgősen el-
adó házat megveszi.
A múlt hónapban 111
pengő lakbért kaptam,
4 lakás és egy üzlethelyi-
ség után. Címem a
Debreczen kiadóhivata-
lában van. 21 A +

3 pengőért házhely
négyzetgöl, mint ritka
alkalmi vétel most meg-
vásárolható. A telek a
sámsoni kövesúttól 1
percnnyire, az Apponyi
utca 48. szám alatt fek-
szik. Megbízható egyén
részletfizetésre is meg-
kaphatja. 2

Havi 172 pengő
bérjövdelem hoz egy
szép ház, melynek 158
négyzetgölés telke, 2-3
szobás lakása van. A
házat most renoválták.
Szabadkézből kedvező
feltételek mellett a tu-
lajdonos sürgősen el-
adná. Cím a kiadóban.
22 A +

Alkalmi áron
kevés pénzzel
átvehető 119 négyzet-
gölnyi telken épült ház
a Homokkertben. Van
rajta 3 egyszobás és kü-
lön egy egyszobás la-
kás. A ház havi jöve-
delme most 30 pengő.
Cím a kiadóhivatalban
megtudható. 18 A +

D. K. W.
Meisterklasse 4 üléses,
Balilla 4 üléses és mo-
torkerékpárok eladók.
Szoboszlaj, Széchenyi
uca 24. szám.

Hallatlan olesón
eladó egy nagy jövedel-
met hozó ház: a 7en-
dég utca 54. sz. Hat la-
kás van benne, a vízve-
zeték az udvarban. Vég-
ső ára 4000 pengő, de
lakbérlekötéssel is most
megvásárolható. 9

Egyetemi sportpályával
szemben, kedvező fel-
tételek mellett eladó
egy villatelek. Aszfaltos
út mentén. Közlelbbi
felvilágosítást ad a Köl-
csönös Segélyző Egylet,
Kossuth uca 8. 104+

Eladó föld

Gyümölcsösnek
kiválóan alkalmas bo-
mokföld, vágóhid villa-
mos végállomáshoz há-
rom percre, részletre is
eladó. A terület házbe-
lveknék is parcellázva
van. Bihari uca 4.
102 +

Eladó állatok

Hízott
sertések eladók. Szó-
boszlói út 12. 414

Liba,
kereszteltet magnak —
vagy tölteni kapható.
Kossuth uca 54. 415

Egy darab
hízott sertés eladó, —
súlya 120 kiló. Bujdosó
uca 3., Homokkert. 440

Ótengerivel
hízalt éves 110—120
kilós zsírsertés eladó.
Baltazár Dezső 20. 475

Két darab
130 kilós zsírsertés el-
adó. Huszár Gál uca
12. sz. 472

170 kilós
zsírdiszó, felerésze el-
adó. Nap uca 4. szám,
telefon : 12-83. 471

Két darab
fiatal kövér sertés 80,
90 kilósok eladók. Tó-
cőkert, Szondi uca 18
462

Eladó
250 kilós zsírsertés és
több kisebb súlyú is,
Borz uca 17. 457

Egy
150 kilós hízott sertés
eladó. Woloffka uca 6
451

Eladó
egy darab 160 kilós
zsírsertés. Eötvös u. 89
444

Négy
darab nehéz zsírsertés
eladó. Szoboszlói út 19
445

150—160 kilós
fiatal zsírsertés eladó.
Csígekert uca 9. 443

Szerkesztőjei feloldó:
PÁLFY JÓZSEF
Kiadja és nyoma a
TISZÁNTULI KÖNYV-és LAPKIADÓ
RESZVÉNYTÁRSASÁG
Kiadásért feloldó:
IF. SZ. I. GETHY GYULA
Igazgató.